

MHB 1644

VAKOK VILÁGA

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTŐK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
FOLYÓIRATA

ELŐFIZETHETŐ A
MEGYEI SZERVEKNÉL
ÉS

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTŐK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
KIADÓHIVATALANÁL:
BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47.
TELEFON: 210-440

152

XLIII. évfolyam
1982 * 1 szám

I. Braille

Búcsúznak

dr. Solymos Gyula elvtárstól

Az utóbbi hónapokban, hetekben sokszor beszélgettünk vele, sok dolgunk volt együtt. Legtöbbször mint alelnökkel, szövetségi ügyekben kerestük a jó és helyes megoldásokat. Október 22-én ő vezette a központi elnökség ülését. Hangja fátyolosabb volt a szokottnál, de ezt fáradtsággal is lehetett magyarázni. Terveztük a következő hét feladatait: Tatabányán taggyűlés október 28-án, még oda is el akart menni. Levelezésekről is tárgyaltunk, szóval munka itt is, máshol is, mert a hasznos tevékenységtől nyugdíjasként sem szakadt el, szinte percnyi időre sem.

Híre jött aztán, hogy a Komárom megyei taggyűlésre mégsem megy, nem érzi jól magát... Kórházba készült, szerdán délben még ezt hallottuk. Délután két óra lehetett, szólt a telefon, és fivére elcsukló hangon mondta: „Gyula meghalt...” Aztán a gyászjelentés is megérkezett... Nehéz elhinni, pedig tudtuk: „Mélységes fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, testvér, rokon, dr. Solymos Gyula, a Fővárosi Kefé- és Seprűgyártó Vállalat nyugdíjas igazgatója, a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének alelnöke, 1981. október 28-án, 62 éves korában hirtelen elhunyt.”

Az emlékező sorokba kívánczok, hogy temetéséről is hírt adjunk: 1981. november 12-én, csütörtökön délután két órakor volt hamvasztás utáni búcsúztatása a Farkasréti temetőben. A sok száz gyászolót, hozzátartozókat, rokonokat, barátokat, tisztelőket, ismerősöket gyászzené hangjai fogadták a ravatalozóban... Solymos elvtársat a Fővárosi Kefé- és Seprűgyártó Vállalat saját halottjának tekintette.

A Fővárosi Tanács és szervei, a vállalat, a XIV. kerületi pártbizottság és más szervezetek nevében dr. László György elvtárs, a Fővárosi Patyolat Vállalat igazgatója mondott búcsúbeszédet. Beszélt Solymos elvtárs 32 éven át vég-

zett igazgatói működéséről. Munkasikereire emlékezett, az új profilok bevezetésére. Méltán alapította meg: Munkád nélkül sok nem látó ember élete volna most szegényebb, életükből hiányozna az értelmet adó munka... Búcsúbeszédében megemlékezett a kormányzati és társadalmi szervek által adományozott kitüntetések-ről is.

A család, a barátok, a szövetség nevében dr. Jáksó László elvtárs, a Szegedi Fonalfeldolgozó Vállalat igazgatója búcsúzott tőle. Mély emberi érzéstől áthatott beszédében elbúcsúztatta a feleségétől, a hozzátartozóktól és a szövetség húszeszes tagságától, a „nagy családtól”. Ő maga is búcsúzott a felejthetetlen jóbaráttól; három évtizednél hosszabban tartó emberi és munkakapcsolatukban mindig volt egymás számára mondanivalójuk, közös gondolatuk, szakmai meg egyéb viszonylatban is. — A búcsúbeszéd elhunyt barátunk emlékének megőrzéséről is szóltak, s mi hittük és hisszük is, hogy tartalmas életű személyiségének emléke hosszan él majd.

Sírjánál — Peskó György karnagy irányításával — a szövetség Homérosz Kórusa énekelt.

Köztisztületben álló egyéniség távozott közülünk. Budapesten, 1919-ben született. Tanulmányait részben ugyancsak a fővárosban, majd a bécsi Vakok Intézetében végezte. Zenei pályára szeretett volna menni, erre minden adottsága meg is volt, ám a 30-as évek végén inkább kenyérkeresetre kellett gondolnia a továbbtanulás helyett, ezért — masszőrként — a mai Szabolcs utcai kórházban helyezkedett el. A II. világháborút is a fővárosban vészelte át. A felszabadulást követően tovább dolgozott munkahelyén, felfigyeltek tisztánlátására, ezért is bízták meg politikai feladatokkal: munkahelyi szemináriumot vezetett.

A Vakok és Siketnémák Állami Felügyelőségét 1948-ban szervezték meg, ennek munkájában 1949-ben már részt vett. Ugyanez év július 18-án hozták létre — a Vakokat Gyámolító Országos Egyesület műhelyeiből — a Vakokat Foglalkoztató Nemzeti Vállalatot. Igazgatónak Soly-

mos elvtársat nevezték ki, itt dolgozott 32 éven át, 1980. december 31-ig, nyugalomba vonulásáig.

A nemzeti vállalatot átszervezték és Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat néven működik jelenleg is. Az alapítás idején sok gond volt, de eredményekben, örömeiben sem volt azért hiány. A munkahelyek nem voltak megfelelőek, egy új épület építésének szükségességét jól látták; a vállalat több helyre telepített részlegeiben működött. 1950-ben nagyon figyelemre méltó intézkedés született: bevezették a szociális normát a vak dolgozók számára. Sok volt a munka nélkül élő vak ember országszerte, akiket csak lehetett, fel is vettek. A létszám gyarapodott. A száznál is kisebb létszámmal induló vállalatnál a látássérült dolgozók százai találtak biztonságos megélhetést hozó munkát.

1954-ben a Laky Adolf utcában leteszik a vállalati épület alapkövét, 1958 őszén a székházat avatják. Közben a fizikai munkát végző vak dolgozók napi hat órai munkavégzésre kapnak kedvezményt, a munkabér azonban nyolc órai munkanapra jár. 1960-tól minden vak dolgozó évi hat munkanap pótszabadságot kap.

Új profilok bevezetésére gondol az igazgató munkatársaival együtt. A gyengébb manuális készségűek számára is hasznos és megfelelő munkát kell találni. Lábtörlők készítésével foglalkoztatják őket. Nem mindig van elegendő munka. Lassan áttértek az autóvilamossági alkatrészek és egyéb tárgyak bérmunkában végzett szerelésére. Tudjuk, hogy jelenleg a vállalat százmillió évi tervéből a kooperációs műhely 18 millió forintot termel. Új terület ez, és pedig a leginkább rászorulók részére. A vállalat fejlődik, modernizálódik, elegendő munkaerő nincs. A munkára várók az évek során munkához jutottak. Sokan mentek azonban már telefonalközpontokhoz és gyógymasször pályára is.

Munkája közben Solymos elvtárs politikailag és szakmailag továbbképzte magát: elvégzi a marxizmus—leninizmus esti egyetem általános tagozatát, majd az Eötvös Loránd Tudományegye-

tem állam- és jogtudományi karán diplomát szerz. Közben mindenütt ott találjuk, ahová csak hívják. Szoros kapcsolata van a szövetséggel. A tagtársak elhelyezéséről mindig eredményesen lehetett vele tárgyalni. A központi elnökségnek hosszú ideig tagja, 1977-től pedig a szövetségnek alelnöke volt. A tőle megszokott halksággal, de mégis büszkeséggel mondta egyszer: „Tudod, engem szövetségcentrikus embernek tartanak a munkatársaim, de igazuk van, az is vagyok...”. Valóban az volt...

Solymos elvtárs munkásságát államunk és társadalmunk sok kitüntetéssel ismerte el. Munka-érdemérem kitüntetését kapott 1953-ban, „Szocialista Munkáért” érdeméremet pedig 1958-ban; megkapta a Felszabadulási Jubileumi Emlékéremet 1970-ben. A „Munka Érdemrend arany fokozata” kitüntetését két ízben adományozták részére: 1974-ben, a vállalat fennállásának 25 éves jubileuma alkalmából, valamint nyugdíjba menetele idején, 1980-ban. A „Könnyűipar Kiváló Dolgozója” kitüntetését három esetben: 1960-ban, 1963-ban és 1967-ben nyerte el. Szövetségünk-től a Louis Braille emlékéremet a legelső között, az alapítás, illetve az első adományozás évében, 1959-ben kapta meg.

Ebben az emlékezésben — a tényszerű leírás mellett — emberségét, tiszta jellemét is szerettem volna megrajzolni. Talán sikerült valamenynyire... Emlékét megőrizve, bizonyosan gazdagodhatunk általa a humánumban is.

*Dr. Bódi István
főtitkár*

Ezúton fejezem ki köszönetemet mindazoknak, akik férjem, DR. SOLYMOS GYULA elhunytja alkalmából részvétüket nyilvánították, részt vettek búcsúztatásán és osztoztak mély gyászomban. Külön köszönöm a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat minden formában nyújtott, szívből jövő, önzetlen segítségét, valamint a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége tagságának együttérzését. A gyászoló feleség és a család.

Titkári, adminisztrátori értekezéslet

A tanácskozássra 1981. szeptember 29-én került sor szövetségünk budapesti székházában.

Csupán néhányan hiányoztak az értekezletről, mely délelőtt 11 órakor kezdődött a szakmai csoportvezető megnyitójával; majd dr. Soly mos Gyula alelnök üdvözölte a résztvevőket és bejelentette, hogy dr. Vas Tibor elnök betegsége miatt nem tud megjelenni. Az alelnök hangsúlyozta továbbá titkáraink, adminisztrátoraink munkájának fontosságát és megállapította, hogy a szövetség központjának és a megyei szervezeteknek a jövőben is együtt kell működniük a jobb munka érdekében. Rávilágított arra is, hogy milyen nagy jelentősége van a személyes találkozásnak, a tapasztalatcserének. Szólt arról is, hogy a megyei szervezetek titkárai rendszeres időközönként beszámolnak a megyékben folyó tevékenységről. A központi elnökség nevében üdvözölte a megjelenteket és jó munkát kívánt a tanácskozáshoz.

Az első napirendi pontban dr. Bódi István főtitkár tartott előadást a rokkantak nemzetközi évének eseményeiről. Részletesen tájékoztatta a titkárokat és adminisztrátorokat arról, hogy a Nemzeti Bizottság, amely a rokkantak nemzetközi évével kapcsolatban alakult, milyen rendezvényeket szervezett. Elmondta, hogy dr. Vas Tibor betegsége miatt nem tud a bizottság munkájában részt venni, ezért ő helyettesíti. Így módjában áll figyelemmel kísérni a szervező bizottság munkáját. Beszámolt a Vigadóban megrendezett gálaműsorról is.

Egyik legnagyobb eredménynek könyvelhető el, hogy megalakult a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége. Huszonhárom egyesületből jött létre ez a szövetség. Szervezeti felépítésük a miénktől lényegesen eltér, mert minden

társulás önálló jogi egyesületnek számít.

Tájékoztatót adott a főtitkár a Rehabilitációs Kongresszusról is, amely háromnapos zsúfolt programjával érdekes volt. Valószínű, hogy a kongresszus anyagát írásban megjelentetik. A Nemzeti Szervező Bizottság reméli, hogy a rokkantak nemzetközi évének lezárásával nem fejeződik be a társadalom segítségnyújtása, hanem folytatódik a jövőben is. Ezután a főtitkár foglalkozott még a szövetség akciótervével, amelyet jórészt teljesítettünk, felhívta a titkárok figyelmét az új kiadványokra, a Homérosz Kórus és a vak előadók hanglemezeire.

A második napirendi pontban jelen cikk szerzője értékelte a megyei szervezetek egész évi munkáját. Mindenek előtt elismeréssel szólt a megyei szervezetek titkáraitól, adminisztrátorairól. Megvalósították azokat a feladatokat, célkitűzéseket, amelyek további fejlődésünket segítik elő. Beszélt a munkaversenyről és kérte, hogy a jövőben, ha munkaversenyt szervezünk, abban minden megye vegyen részt, ne maradjon ki senki. A megyékben szervezett különböző bizottságokban résztvesznek titkáraink és képviselik sorstársaink érdekeit. Sok szép eredményt értek el nemcsak kulturális, sport és egyéb vonatkozásban, de gazdasági értékű eredményeik sem lebecsülendők. Előadása végén felhívta a titkárok figyelmét arra is, hogy 1982-ben a szövetségben vezetőségválasztás lesz, erre mindenhol készüljenek fel és tegyék meg javaslatukat.

A harmadik napirendi pontban Daru Geróné osztályvezető-helyettes tartott előadást a központ és a megyei szervezetek kapcsolatáról, szervezési és munkaügyi kérdésekről; vizsgálta kapcsolatainkat, elért eredményeinket, az együttműködés lehetőségeit, felvázolta azokat a felada-

tokat, amelyeket el kell végezni ahhoz, hogy munkánk még eredményesebb legyen. Szervezeti kérdésekkel foglalkozva a központi elnökség mellett működő bizottságok munkáját is értékelte, úgy tűnik, hogy egy-két bizottság formális munkát végez. Ezen sürgősen változtatni kell a szakelődök segítségével. Beszélt a rehabilitáció fontosságáról, a szövetség új törekvéseiről. Folyamatban van az új szervezeti működési szabályzat kidolgozása, amelyet a jövő év folyamán elkészítünk. Erre igen nagy szükség van, hiszen a legutóbbi ügyrendi szabályzat kiadása óta nagy változások történtek. Új munkacsoportok jöttek létre, új feladatokat kell teljesíteni.

Az előadásokat követően sorra szólaltak fel titkáraink, adminisztrátoraink és mondták el véleményüket az elhangzottakkal kapcsolatban. Felszínre kerültek azok a problémák is, amelyek a központ és a megyei szervezetek munkájában előfordulnak. Foglalkoztak a legkülönbözőbb szakmai és gazdasági kérdésekkel is. A felszólalásokból példaként egyet-kettőt kiemelünk. Pinviczki György, a budapesti és Pest megyei szervezet titkára azoknak a gyermekgondozási segélyen levő anyáknak gondjaival foglalkozott, akiknek vak kisgyermekük van. Sikra szállt amellet, hogy a GYES meghosszabbítása érdekében illetékes helyen lépéseket kell tenni.

Csengeri József, a Hajdú-Bihar megyei szervezet titkára szorgalmazta, hogy a vidéki vakok részére, akik kutyát igényelnek, az összeszoktatás idejére minden esetben biztosítsák Budapesten az intézeti elhelyezést.

Luk János, a Komárom megyei szervezet titkára elmondta, hogy megyéjüktől anyagi és erkölcsi támogatást kaptak. Megköszönte Magyar Ferencné adminisztrátor gondos munkáját, aki a titkár hosszadalmas betegsége idején lelkesen intézte a megyében élő sorstársak ügyes-bajos dolgait. Többen foglalkoztak az üdültetés kérdésével, amely nagy érdeklődésre tart számot sorstársaink körében. A feltett kérdésekre Gerdelics Ferenc főelőadó

válaszolt, akinek sajnos el kellett mondania, hogy Boglárlellén az üdülő felújítása 1981-ben nem kezdődött el, így előfordulhat, hogy 1982-ben tagjaink ott nem üdülhetnek.

Sokan elmondták a segédeszköz-akcióval kapcsolatos problémáikat,

amelyek abból adódtak, hogy a tagok későn jelentkeztek és kevés segédeszköz is állt rendelkezésre.

A szakmai csoportvezető zárszavában megállapította, hogy az idei titkári, adminisztrátori értekezlet nagyon hasznos volt. A jó javaslatok

elősegítik a szövetség központjának és a megyei szervezeteknek együttműködését, ez feltétlenül még eredményesebb, következetesebb munkához vezet.

Szemerédi István

Megyei szervezeteink életéből

ÉREZZÜK A GONDOSKODÁST

(Megjelent a *DOLGOZÓK LAPJA*
1981. aug. 6. számában)

Nem kell lelki búvárnak lenni ahhoz, hogy az ember felismerje, kik igyekeznek szeretettel, őszinte szívvel segíteni az elesett, rokkant embereken. Sok sorstársam van, aki igényli ezt a támogatást.

A Vakok és Gyengénlátók Komárom megyei szervezetének 450 tagja van. Hosszú út vezetett idáig, amíg a vak embert a látótól csak annyiban lehet megkülönböztetni, hogy fehér bottal a kezében, vagy valakinek a kíséretében jár-ke. Öltözködésében, viselkedésében, munkához való hozzáállásában ma már nem lehet a vak, a gyengénlátó embert megkülönböztetni a többiektől. Megfelelő munkahelyen, hasznos tagjai lehetnek a társadalomnak.

Az elmúlt két évtized alatt sok megértő emberrel találkoztam, amikor egy-egy sorstársam érdekében, a tanácshoz, illetve politikai, társadalmi vagy tömegszervezetekhez fordultam segítségért. Ma mintegy ötven sorstársunk dolgozik különböző munkaterületeken. Tatabányán egy 12 személyt foglalkoztató műhely működik. Munkára váró vak fiatal jelenleg nincs a megyében. S ez el-

sősorban a megyei és a városi tanács munkaügyi osztályának köszönhető. Nem kevésbé azoknak a vállalatoknak és üzemeknek is, amelyek sorstársainkat foglalkoztatják és figyelemmel kísérik munkájukat, értelmük szerint erkölcsi, anyagi elismerésben részesítik. Tatabányán több üzemből a vak férj, a látó feleséggel egy munkahelyen dolgozik, az üzem így könnyíti meg számukra a közlekedést. A 18-as Volán nyolc dolgozó tagunk kísérőinek egész évre ingyenes autóbusszberletet adott.

A mintegy 120 tatabányai sorstársunk közül közel harminc összkomfortos lakásban lakik, de a többiek lakáskörülményei is rendezettek. Mind a lakásgondok, mind a szociálpolitikai feladatok megoldásában mellettünk állnak a tanácsok. Sokat köszönhetünk a szocialista brigádoknak, így az újvárosi szanatórium Korányi brigádjának, amely hosszú évek óta patronálja szervezetünket.

Az egyik újvárosi ABC szocialista brigádja például egy napi bérén túl azt is felajánlotta, hogy sorstársaink telefon- vagy írásos megrendelésére lakásukra szállítják az árut.

Remélem, hogy a velünk szemben megnyilvánuló sokrétű segítségre ezután is számíthatunk.

LUK JÁNOS
*Vakok és Gyengénlátók
Komárom megyei szervezetének
titkára*

NEM CSAK AZ EGYÉN PROBLÉMÁJA!

(Megjelent a *NÉPŰJSÁG (TOLNA)*
1981. szeptemberi számában)

„El kell ismerni a tényt, hogy a különböző rokkantságban szenvedők (siketek, vakok, hallássérültek, gyengénlátók, elmebetegék és szellemi fogyatékosok, mozgássérültek és azok, akik különböző krónikus betegségekben, testi fogyatékosokban szenvednek) eltérő problémákkal küszködnek, melyek különböző megoldásokat igényelnek. Ez azt is jelenti, hogy különbséget kell tenni munkaképtelenség, rokkantság és testi fogyatékoság között, s el kell ismerni, hogy a rokkantság főleg nem az egyén problémája, hanem az egyén és környezete között fennálló probléma, ami a társadalom egészét érinti.” (ENSZ-közügyűlés konzultatív bizottsága.)

Segítségre, odaadásra, támogatásra szükségük van. Am ami még ennél többet jelent: lehetőséget kell teremteni arra, hogy ezek az emberek megismerjék egymást. Érezzék az egymáshoz kötődés szoros kapcsát, kis közösségeket alkotva, segítsék társaikat.

Megyénkben legrégebben, 26 éve a Vakok Szövetsége működik. Székhelye Dombóvárott van, vezetőjük, Nagy Györgyné lakásán, aki maga is vak. Irányításával igen élénk kulturális munka folyik náluk. Sok vídám klubest tanúsítja, hogy a sötétségbe burkoló szemeknek fényt jelent a közösségi élet. Ők maguk, akik szintén segítségre szorulnának, rendezvényeik bevételeiből tizenhárom-

ezer forintot ajánlottak fel a rokkantak éve alkalmából társaiknak.

Öt éve működik megyénkben a Síketek és Hallássérültek Szövetsége, szekszárdi székhellyel. Szombatonként találkoznak a Babits Mihály Művelődési Központban. Sok-sok közös kirándulás élményével gazdagodtak, melyhez a 11. számú Volán Vállalat ingyen biztosítja az autóbuszokat.

A legfiatalabb a Mozgássérültek Egyesülete, mely ez év májusában alakult. Ők még az útkeresés stádiumában vannak. Ahhoz azonban, hogy tagjaik érdekvédelmi képviselőként elláthassák, olyan vezetőséget választottak, melyben többek között a pedagógus, az orvos és a jogász is megtalálható.

E három szervezet munkáját a megyei tanácsnál levő koordinációs bizottság hangolja össze, az újít segítséget.

Feladatterve többek között meghatározza:

„A vállalati szakszervezeti bizottságok a rehabilitációs bizottságokkal együttműködve mérjék fel foglalkoztatott rokkantjaik helyzetét, s esetleges átképzésük lehetőségét”. Ezekben a hetekben megvizsgálják az egészségileg károsodott fiatalok számára alkalmas szakmákat, és ezt követően fokozott gondot fordítanak a pályákra irányításra. Felméri a tehetséges rokkant fiatalok közép- és felsőfokú oktatási intézményekben való továbbtanulási lehetőségeit, amelyeket ösztöndíjak adásával is növelni szükséges.

A bizottság tervbe vette azoknak a bedolgozói munkahelyeknek a felmérését is, amelyek alkalmazhatnak dolgozni csak otthon tudó rokkant embereket, ily módon is szélesíteni kívánják a foglalkoztatottak körét. Nagy segítséget jelentene a rokkant emberek számára az egyszerűbb, testközelbi szerszámok megyei előállítására és javítása, a bizottság szerint helyes lenne, ha az ágazati szakszervezetek felhívással fordulnának a dolgozókhhoz, hogy azok minél jobban segítsék elő a rokkantak munkahelyi beilleszkedését.

SZOLNOK MEGYEI HÍREK

Tudósítónk visszapillantászerűen beszámol az 1981. év II. félévének eseményeiről. A karcagi körzeti csoportnál ebben az időszakban is havonta tartottunk klubnapokat. Jó kapcsolatunk van a városi tanáccsal és a tömegszervezetekkel. A Hazafias Népfront két alkalommal is szerepelt rendezvényünkön.

Szeptember 2-án egy szép kiránduláson vett részt a karcagi tagság. Visegrád történelmi emlékei nagy hatással voltak ránk. Lenyűgözött bennünket a csodálatos szépségű környezet. Ebéd után átkeltünk a Dunán Nagymarosra, ez mindenki számára igazi élmény volt. Elmentünk a szépségéről híres Zebegénybe, ahol megnéztük a Szőnyi István Múzeumot. Csodálattal szemléltük a nagy festő alkotásait. Határtalan örömről szólt a vácrátóti Arborétum meglátogatása. A csodálatos növények közt akár egy napot is eltöltöttünk volna. Egy felejthetetlen szép utazás emlékeivel érkezünk haza.

Szeptember 30-án egy kiemelkedő műsor hallgatói voltunk. Márkus Ilona hivatásos előadóművésznő énekszámait mindenki számára nagy élményt jelentettek. Szép sikerrel szerepelt a szajoli és a helybeli Pávakör. Sok tapsot aratott Varga Tivadarné citerajátéka. Ebben az évben is sokszor segítségünkre volt a szajoli Pávakör, Papp Jánosné lelkes, szervező munkájával.

Október 13-án a Karcagi Városi Tanács szociálpolitikai csoportjának előadója is megkapta a jól megérdemelt Braille- emlékérmét. Szívvel gratulálunk a kedves Ferenczi Andrásnak.

Október 30-án nagy érdeklődést váltott ki a karcagi tagság körében Kiss Jánosnak, lapunk egészségügyi rovata vezetőjének, egészségügyi előadása.

E sorok írója boldogan gondol október 10-re. A Homérosz Kórus ezen a napon vendégszerepelt a martfői Tisza Cipőgyár művelődési központ-

jában. A gyár művelődési intézményének igazgatója, Ibolya László és helyettese, Erneszt Béláné fogadta, majd megvendégelte a budapesti dalosokat. Ezután következett a hangverseny, ahol a Homérosz Kórus tiszaföldvári férfikart és a cipőgyár női kórusát. A telt ház előtt szereplő sorstársak kórusának számait viharos taps fogadta. A sikeres szereplés után disznótoros vacsora várta a dalosokat a nagyközség János vitéz nevű éttermében.

Fórtizs László

ÜNNEPI KÖRZETI TAGGYÜLÉSEK SOMOGYBAN

Megyei tudósítónk részletes beszámolójából csak a főbb gondolatokat emelhetjük ki az események sorából.

A megyei szervezet 25 éves fennállásáról ünnepi taggyűléseken emlékeztek meg a Somogyban működő körzeti csoportok. Minden körzeti csoport 1981 szeptemberében tartotta összejövetelét: Nagyatádon 3-án, Barcsen 4-én, Kaposvárton 7-én, Marcaliban 10-én és Siófokon 18-án került sor az ünnepi eseményre. Valamennyi helyszínen megjelent a megyei szervezet elnöke, titkára és adminisztrátora, Csik Lajos, Forró József, valamint Kovács Imréné. Részt vettek a körzetek székhelyén levő városi tanácsi szervek, valamint a párt- és a tömegszervezetek képviselői. Néhány taggyűlésen szövetségünk központja is képviseltette magát: dr. Bódi István főtítkárral, Gerdelics Ferenc főelőadóval, továbbá Seres Gáborné és Váradi Péterné személyében.

Az ünnepi esemény minden körzetben műsorral kezdődött, Siófok kivételével, ahol a gyűlés után a karcagi népi együttes és a siófoki Balaton Táncegyüttes tartotta műsorát. Siófokon, a taggyűlés napján kezdődött a „Vakok Kulturális Napjai '81. Siófok” elnevezésű rendezvény. A körzeti gyűléseken a műsorok után

aktuális politikai beszámolók következtek. Nagyatádon és Siófokon a rokkantak nemzetközi éve alkalmából Gerdelics Ferenc, illetve dr. Bódi István tartott előadást. Méltatták a rokkantak nemzetközi évének jelentőségét és az ezzel kapcsolatos teendőket. A megyei szervezet elnöke minden egyes ünnepi taggyűlésen tájékoztatót tartott a 25 éve működő Somogy megyei szervezet életéről. Először a vakok felszabadulás előtti sorsáról beszélt. Ezután az 1945 után bekövetkezett gyökeres változásokról szólt. Majd a megyei szervezet kezdeti időszakát idézte, méltatta a szervezet első titkárának és elnökének, Sersing Mátyásnak, illetve Vörös Jánosnak a munkáját. A megalakuláskor Somogy megyéhez tartozott még Tolna és Baranya megye is. A másik két helyen csak később alakult meg a szervezet. A következő időszakban Dékány György volt a megyei szervezet titkára, aki sokat tett a tagok munkába helyezése érdekében. Csík Lajost 1973-ban választotta meg a tagság a megyei szervezet elnökévé. Somogyban a hetvenes években fellendült az egyesületi élet, megalakult a klub, amely azóta is működik. 1980-ban megalakult megyei szervezetünk kultúrcsoportja és zenekara. A tudósító ezután a körzeti csoportokról beszélt. A megyében 6 körzeti csoport működik, amely Nagyatádon 1974-ben, Marcaliban 1975-ben, Siófokon 1977-ben, Baracson 1979-ben, Kaposvárott a városi és a járási 1980-ban alakult meg. A következőkben a körzeti csoportok munkáját méltatta Csík Lajos. A siófoki körzeti csoport Horváth Béla vezetésével a megye és az ország egyik legjobban működő körzeti csoportja. A körzetben falugyűlések, klubdelutánok és kirándulások teszrik színesebbé a tagság életét. Siófokon megalakult a vakok és látók baráti klubja. A körzeti csoporton belül különböző alapszervezetek alakultak. 1979-ben létre jött a körzet kultúrcsoportja. A siófokiak szervezték meg a Homérosz Kórus szerepléseit Somogyban. A Balaton partvárosban került sor az idén megrendezett, már említett nagyszabású

kulturális seregszemlére, ahol Egyed Miklósné, Somogy egyik versenyzője első lett a népdaléneklési versenyben. Siófokon és a megyében a tagszervezés eredményeként növekedett a tagság létszáma. A nagyatádi körzeti csoportnál is mozgalmas élet folyik. Rendszeresen tartanak klubdelutánokat, és kirándulásokat szerveznek. Wachtenheim István, a körzet elnöke segíti a gyógymasszőrök és a telefonalközpont-kezelők elhelyezkedését, felkutatja az új munkahelyeket. A marcali körzeti csoport első elnöke, dr. Bokor Rudolfné Ihsz Kovács Mária, az ismert vak költőnő volt, aki önképzőkört alapított. A körzet jelenlegi elnöke Gellért Istvánné, gyakran szervez összejöveteleket és kirándulásokat. A többi körzeti csoport csak egy-két éve működik, náluk most bontakozik ki a közösségi élet. Valamennyi körzeti csoportnál sokat segítenek a helyi tanácsi és társadalmi szervek, valamint a szocialista brigádok. A tudósító végezetül a megyei szervezet jelenlegi munkájáról szólt. A megyék között meghirdetett munkaversenyben Somogy is részt vett, és mindkét esetben első helyezést ért el. A megyében 1980-ban megalakult a telefonalközpont-kezelők szakmai köre. A megyei szervezet életéről 1975 óta rendszeresen olvashatnak lapunk olvasói, Csík Lajos tudósítása alapján. A megyei szervezet elnökének beszámolója után a körzeti csoportok elnökei ismertették a körzetben folyó munkát. Ezek közül csak néhány gondolatot emelünk ki: A kaposvári városi körzeti csoport elnöke, Harszti József a társadalmi ünnepek fontos közösségformáló légköréről beszélt. Juhász Imre, a kaposvári járási körzeti csoport elnöke, a falugyűlések jelentőségét méltatta. A marcali körzeti csoport elnöke a vakgyerekek felkutatásáról és azok intézeti elhelyezéséről beszélt. Legaktívabb munka a siófoki körzeti csoportnál folyik, ez derült ki a szervezet elnökének beszámolójából is.

A taggyűlések végén hosszászólások következtek. Baracson a városi pártszervezet titkára, Király György felszólalásában elmondta, hogy a vá-

rosban a közeljövőben épül egy szociális foglalkoztató, ahol a vakok és gyengénlátók részére is biztosítanak munkalehetőséget. A beszámolók és a hozzászólások bizonyították, hogy Somogyban sok aktivistája van a vakügynek.

Készült Csík Lajos tudósítása alapján

FEHÉR BOT NAPJA MAKÓN

A fehér bot nemzetközi napja alkalmából 1981. október 15-én ünnepséget tartottak Makón a Korona Szállóban. A városi tanács vendégül látta Csongrád megyei szervezetünk makói körzeti csoportjának tagjait és a városban élő idős embereket. Az ünnepi eseményen a vendéglátó tanácsi képviselőkön kívül részt vett a megyei tanács, a helyi Vöröskereszt-szervezet és a művelődési ház küldöttje is. Megjelentek továbbá megyei szervezetünk vezetői és a megyében működő körzeti csoportok képviselői.

Dr. Fejes Magdolna főorvos nyitotta meg az ünnepséget, köszöntötte a megjelenteket. Ezután dr. Sárvári Zoltánné, a Makói Városi Tanács V. B. elnökhelyettese mondott ünnepi beszédet. Méltatta a rokkantak nemzetközi éve jelentőségét. Elmondta, hogy a tanács milyen segítséget ad az arra rászorulóknak. Megígérte, hogy a jövőben is minden támogatást megadnak a sorstársaknak és az idős embereknek. Majd dr. Jáksó László, megyei szervezetünk elnöke, szövetségünk központi elnökségének tagja, elmondta ünnepi beszédét. Üdvözlés után rövid viszapillantást tett a körzeti csoport és a megyei szervezet eddigi munkájára. Beszélt az eredményekről és szólt a jövő feladatairól. Köszönetet mondott a Makói Városi Tanácsnak és a társadalmi szervezeteknek a vakügy érdekében végzett munkáért. A sorstársak érdekében kifejtett, kimagasló munkáért szövetségünk dr. Forgó Istvánnak, a Makói Városi Tanács V. B. elnökének a Louis

Braille-émlékérmét adományozta és emléklappal jutalmazta Sajtos Lászlót, a makói művelődési ház vezetőjét. A makói körzeti csoport elnöke, Erdős Ernő üdvözölte a megjelenteket, majd a körzeti csoport munkájáról adott tájékoztatást. Ezután Csapó Vincéné, a helyi Vöröskereszt-szervezet képviselője szolt az ünnepség résztvevőihöz. Beszolt arról is, hogy nem régen járt Makó jugoszláviai testvérvárosában, Adán, ahol tapasztalatcserét tartottak a támogatásra szoruló emberek segítségének kérdéseiről.

A beszédek után a makói Bartók Béla Általános Iskola tanulóinak szép műsora következett, melyet a közönség nagy örömmel és tetszéssel fogadott. Műsor után a helyi tanács ebéddel vendégelte meg a jelenlévőket.

Barna Mihály

CSONGRÁD MEGYE

Csongrád megyei szervezetünk szeptember 1-én tartotta évi rendes taggyűlését. A szép őszi idő lehetővé tette, hogy az idén is a Szegedi Vakok Állami Intézetének udvarán tartsák meg a fontos tanácskozást. Dr. Jáksó László, a Csongrád megyei szervezet elnöke, ünnepi megnyitójában köszöntötte a sorstársakat és a megjelent tanácsi, társadalmi szervek küldötteit, továbbá a központ képviselőt és a taggyűlésnek helyt adó intézet új igazgatónőjét, Lázár Sándornét. Ezután az elnök rövid politikai tájékoztatót tartott. Majd a kultúr csoport verses, zenés összeállítását következett. Műsor után Suti Lajos, a megyei szervezet titkára részletes beszámolót tartott, amelyben ismertette a megyei szervezet egész évi munkáját. Elmondta, hogy a megyében is jelentős eredmények születtek a rokkantak nemzetközi évében. A titkár szavaiból megtudtuk, hogy a megyei szervezetnek 820 tagja van. A megyében működő 3 körzeti csoport közül elismeréssel szolt a Hódmezővásárhelyi

lyen folyó kollektív munkáról. Suti Lajos bejelentette, hogy a megyék közt folyó munkaversenyben Csongrád megye a második helyezést érte el. A beszámoló foglalkozott a munkába helyezés kérdéssel is, Csongrád megyében a sorstársak számára biztosított a munkalehetőség. Szép sikerként értékelhető, hogy az idén a megyei szervezet négy családot tudott lakáshoz juttatni. A kulturális tevékenység kapcsán a titkár a kultúr csoport munkájáról beszolt. Az újjáalakult kultúr csoport a megye területén számos helyen szerepelt. Az elmúlt időszakban két jól sikerült kirándulást szerveztek, amelyen a résztvevők jól érezték magukat. A megyei szervezet elnöksége rendszeresen foglalkozott a tennivalókkal és igyekezett a feladatokat jól elvégezni.

Dr. Bódi István, szövetségünk főtitkára volt az első hozzászóló, aki elismeréssel méltatta a megyei szervezet elnökségének munkáját, majd átadta a Braille-émlékérmeket azoknak, akik munkájukkal a vakügyet szolgálják. A hozzászólók közül többen is foglalkoztak az üdültetés elégtelenségével.

BÉKÉS MEGYE

A szervezet taggyűlésére szeptember 2-án került sor a békéscsabai MEDOSZ székházban. Korábban már lebonyolították a megyében a körzeti taggyűléseket és ennek következtében a szeptember 2-i találkozó küldötttervezetnek tekinthető.

Kiss István elnök megnyitója után kül- és belpolitikai tájékoztatót adott. Ezután Vantara András titkár beszámolót tartott. Részletesen taglalta az elnökség egész évi munkáját. A titkár felsorolta, milyen szer teágazó munkát végeznek a megyében élő 1326 tag érdekében. Munkára váró tagjuk nincs, sokan végeznek társadalmi munkát, kultúr csoportjuk szorgalmasan készül a szereplésekre, az év során 22 alkalommal léptek fel, elsősorban szociális otthonokban.

Természetjáró csoportjuk négy napos romániai kirándulást szervezett.

Dr. Bódi István főtitkár átnyújtotta a kitüntetések azoknak, akik a megyei szervezet munkáját nagymértékben előmozdították. A Braille-érem átadásának kapcsán a főtitkár megköszönte a megyei szervezet eredményes tevékenységét is.

A vitában húsz hozzászólás hangzott el, közülük többen foglalkoztak az üdültetéssel. Matuz Mihály például felhívta a központ figyelmét a Gyulán épülő üdülőközpontra. A Várfürdő közelében létesítendő üdülőttelep jó pihenési lehetőséget nyújt, javasolja, hogy a szövetség foglalkozzék a kérdéssel.

Mások egyéb problémákat említettek meg, például a vasúti jegy használata sok gondot okoz a megyében. Egyszerűsíteni kellene az utalványok kezelését, kevesebb adminisztrációval meg lehetne oldani az utaztatást. A válaszadásban részt vett a megyei szociálpolitikai csoport vezetője, a Vöröskereszt képviselője, a Társadalombiztosítási Igazgatóság osztályvezetője is.

A Mozgássérültek Egyesületének titkára is felszólt, elismerően nyilatkozott megyei szervezetünk munkájáról.

BÁCS-KISKUN MEGYE

Szervezetünk taggyűlésére szeptember 9-én került sor Kecskeméten, a Cifra-Palota előadótermében. A város társadalmi szervei képviselték magukat. A megyei szociálpolitikai csoport vezetője, dr. Szikszai István is ott volt a vendégek között. Szövetségünk központját Szemerédi István szakmai csoportvezető és Vörös István instruktor képviselte.

Sibalin József, a megyei szervezet elnöke üdvözölte a vendégeket és a tagságot. Szemerédi István elvtárs megtartotta kül- és belpolitikai beszámolóját; majd az idén alakult kultúr csoport adott műsort.

A megyei szervezet elnökségének munkájáról szolt részletes beszámolót Z. Kovács Bertalan titkár adta

elő. Ebből kiemeljük, hogy nőtt a családlátogatások száma, a tagszervezés nyomán 20 fővel emelkedett a taglétszám. A megyében élő munkaképes sorstársak dolgoznak, de azok helyzete is könnyebb, akik személyi járadékból és szociális segélyből élnek, mert ezek összege rendszeresen emelkedik, és olykor-olykor egy-egy rendkívüli segínyt is sikerül részükre biztosítani.

A megyében — ismereteik szerint — tizenhárom látássérült gyermek él, akiknek szüleivel rendszeresen tartják a kapcsolatot.

Nemrég megalakult kultúr csoportjuk már sok helyen szerepelt, a bajai körzet taggyűlésén is nagy sikerrel lépett fel.

A beszámolót vita követte.

Elsőként dr. Szikszai István, megyei szociálpolitikai csoportvezető ismertette a tagsággal a megyében levő szociális gondoskodás lényegét.

Felszólaló tagjaink közül sokan közérdekű kérdésekkel foglalkoztak.

Z. Kovács Bertalan titkár a felmerült kérdésekre válaszolt.

Az ünnepi taggyűlés igen aktív volt.

FEJÉR MEGYE

A megyei Állami Építőipari Vállalat kultúrházában szeptember 13-án gyülekeztek a környékről és a városból érkező tagtársak a megyei szervezet évi rendes taggyűlésére. A tanácskozáson 220 sorstárs és sok kedves vendég vett részt.

A központot dr. Bódi István főtítkárral, Vörös Istvánné instruktorkal képviselte. A megyei tanács egészségügyi osztályáról Imre Gyula elvtárs volt jelen.

Gibba Andor titkár megnyitója után a Teleki Blanka Leánygimnázium énekkara Somorjai Ferenc vezetésével kórusműveket adott elő, majd Gyuristics József szavalt. Hangfelvételtől felcsendült a Homérosz Énekkar rádiós szereplésének mősora.

Ezután következett a megyei szervezet elnökségének beszámolója, amely részletesen foglalkozott az év során végzett munkával.

Taglétszámunk 565, munkára váró sorstárs nincs. Gibba Andor titkár bejelentette az év során mintegy háromszáz ügyben jártak el és intézkedtek. Az üzemek szocialista brigádjal nagyon sok segítséget nyújtanak, ennek következtében sikerült díjmentesen rádiókészülékeket és egyéb háztartási gépeket megjavítani.

A beszámoló után dr. Bódi István főtítkárral átadta a Braille-émlékérmekeket a legjobb társadalmi munkát végzőknek.

A további hozzászólások elsősorban elismerést tükröztek, dicsérték a megyei szervezet vezetőségét, annak jó munkáját.

Sok közérdekű kérdést is feltettek, amelyekre a titkár adta meg a választ.

Fejér megyében már hagyomány, hogy az évi rendes taggyűlések alkalmával a Fűszért Vállalat ajándécsomaggal kedveskedik a taggyűlésen megjelent sorstársaknak. Így történt az idén is.

HEVES MEGYE

A vakok és gyengénlátók Heves megyei szervezete szeptember 14-én Egerben, a Technika Házában tartotta ünnepi taggyűlését, amelyen 288 sorstárs jelent meg. Az eseményre elküldték képviselőiket a tanácsok, a társadalmi és tömegszervezetek, valamint a Hallássérültek Szövetsége. Részt vett a tanácskozáson a megyei lap, a Magyar Rádió Miskolci Körzeti Stúdiójának tudósítója. Szövetségünk központját dr. Bódi István főtítkárral, Gerdelics Ferenc főelőadóval és Seres Gáborné előadóval képviselte.

A taggyűlés előtt a megyei szervezet kultúr csoportja szavallatokkal, ének- és zeneszámokkal szerepelt. A tanácskozást Fodor Jánosné, a megyei szervezet elnöke nyitotta meg.

Dr. Bódi István ünnepi beszédében a rokkantak nemzetközi évének eredményeit méltatta, hangsúlyozta a rokkantak aktivitásának szükségességét, lényegesnek tartja a társadalmi szemlélet pozitív irányú alakítását a sérültekkel szemben. A főtítkárral az ünnepi beszéd után átadta a Braille-émlékérmekeket. A megyei szervezet elnökségének beszámolóját Hanuszka József titkár politikai tájékoztatóval kezdte. Majd ismertette a szervezet elmúlt évi munkáját, az elnökség a munkatervet teljesítette. A megyei szervezet elnöksége mellett működő bizottságok közül a szociális gondozási bizottság jól dolgozik, a kulturális bizottság munkájáról ez nem mondható el. Az utaztatási és a munkaügyi bizottság rendszeres üléseken foglalkozott a problémákkal. A megye területén működő gyöngyösi körzeti csoportnál jó az egyesületi élet. A megyében kiépített megbízott-hálózat rendszere jól bevált. A megbízottak állandó kapcsolatban vannak a sorstársakkal. A jól szervezett kirándulások során Debrecenben, Beregfürdőn és Csehszlovákiában jártak. A megyei szervezet elnöksége köszönetét fejezte ki a tanácsai és társadalmi szervezeteknek a segítő munkáért és egyben további támogatást kért tőlük. Az elnökség segíti az idős tagtársakat a szociális otthonokba való elhelyezésben, a házi gondozásban.

A munkába helyezéssel kapcsolatban változatlanul gondjaik vannak. Az elnökség minden részletre kiterjedő beszámolója után hozzászólások következtek. Román István elmondta, hogy a tagtársak Kerecsend községben szerződéses kisállattartással foglalkoznak és ez jól jövedelmez számukra. Fodor Jánosné köszönetét fejezte ki az Egri Centrum Áruház és a Gyöngyösi ÁFÉSZ segítségéért, amelyet a tagság vásárlásakor nyújtott a két intézmény.

Végezetül Gerdelics Ferenc elismeréssel szökött a megyei szervezet munkájáról.

ZALA MEGYE

Zalai szervezetünk szeptember 16-án Nagykanizsán, az Erkel Ferenc Kultúrotthonban tartotta ez évi taggyűlését.

Képviselték magukat a megyei tanács, valamint a városi tanácsok szociálpolitikai csoportjai, jelen volt a nagykanizsai pártbizottság munkatársa is. Központunk részéről Gerdelics Ferenc főelőadó és Seres Gáborné instruktor látogattak az eseményre.

A taggyűlésen 160-an vettek részt. A Kun Béla Általános Iskola úttörő csapata szavalatokkal és énekszámokkal tette ünnepélyesebbé a taggyűlést.

Vanicsek József elnökségi megnyitója után Tüttő István, a nagykanizsai pártbizottság munkatársa beszélt a politikai helyzetről.

Az elnökség beszámolóját Váradi Istvánné olvasta fel.

Ismertetést hallottunk a család- és taglátogatás eredményességéről, a körzeti csoportok munkájáról, a szociális gondozás területén nyújtott segítségről. Tájékoztatták a tagságot a vakügyi segédeszköz-akcióról és az üdültetésről. Megható volt, amikor az év során elhunyt tagtársak teljes névsorát ismertették.

Gerdelics Ferenc ünnepi beszédében a rokkantak nemzetközi évének eredményeivel foglalkozott, majd Braille-émlékermeket nyújtott át a jól végzett társadalmi munka jutalmául.

Az öt felszólaló főleg magánjellegű problémákkal foglalkozott. Jóleső érzéssel tapasztaltuk a tagság bizalmának megnyilvánulását.

SZABOLCS-SZATMÁR MEGYE

Szervezetünkben befejeződött a körzetesítés, ennek jegyében tartották meg szeptember 19-én a küldöttértekezletet Nyíregyházán a Móricz

Zsigmond Művelődési Ház könyvtárában.

Klepács András, a megyei szervezet elnöke nyitotta meg az értekezletet és ismertette a programot. Ezt követően ünnepi műsort adott a szervezet kultúrscsoportja és az énekkar Kovács László vezetésével.

A továbbiakban Perecsényi Jenő, a tőle megszokott módon igen részletes kül- és belpolitikai tájékoztatót adott. Ezt követően Jakab Mihály megbízott titkár beszámolót tartott a szervezet munkájáról. A referátumból kiemeljük, hogy a megyei szervezet elnökségének sikerült évi munkatervét teljesítenie, erről a közelmúltban a központi elnökségnek is beszámoltak. Munkára váró sors-társ nincs, ebben az évben tíz tagot helyeztek el telefonalközpontokba, nagy gondot fordítanak a pontírásolvasás tanítására, mert céljuk, hogy minél többen sajátítsák el ezt az írásmódot.

A beszámolót vita követte. A hozzászólók sorát Szemerédi István szakmai csoportvezető, a szervezet instruktora nyitotta meg. Elismerően szólt a szervezet munkájáról, majd többek között hírt adott arról, hogy a megyei könyvtárak segítséget kívánnak nyújtani a megyékben élő látássérültek művelődéséhez. Stúdióikban — kérésre — hangszalagra vesznek fontos tananyagokat, egyéb irodalmi alkotásokat. Célszerű lenne mielőbb kapcsolatot teremteni Szabolcsban is ez ügyben az illetékesekkel.

A több mint tíz hozzászóló közül sokan közérdekű kérdésekkel foglalkoztak. Voltak, akik a segédeszköz-akció kiterjesztését szorgalmazták, mások az utazás nehézségeivel foglalkoztak, nem találják jónak az utalványrendszert, mert a kalauzok kelleetlenül, megjegyzések kíséretében kezelik jegyüket. Néhány egyéni panasz is elhangzott. Jakab Mihály megbízott titkár részletesen válaszolt a vitában felmerült kérdésekre. A küldöttértekezlet Klepács András zárszavával ért véget.

HAJDÚ-BIHAR MEGYE

A szervezet taggyűlésére szeptember 20-án került sor. A debreceni Aranybika szálló Bartók termét zsúfolásig megtöltötte a megyéből érkező tagság. Az eseményen képviseltette magát a megyei és városi tanács, a Vöröskereszt, a Hazafias Népfront, a városi pártbizottság. Jelen volt a Gyengénlátók Általános Iskolájának igazgatója és a Gördülő-csapág Gyár néhány brigádjának vezetője. Központunkat Szemerédi István szakmai csoportvezető és Vörös Istvánné instruktor képviselte. Földesi István üdvözölte a megjelenteket, majd Pálffy Ferenc kül- és belpolitikai tájékoztatót tartott.

Ezután került sor Csengeri József titkár részletes beszámolójára, amelyből kiemeljük, hogy Hajdú-Bihar megyében szép eredményt értek el a vak gyermekek szüleivel való foglalkozás terén. Az a törekvésük, hogy a vak kisgyermekeknek óvodai előkészítőt hozzanak létre, sikerrel járt. A megyei szervezet fogadta a hazánkban járt szovjet delegáció tagjait, akik nagy elismeréssel nyilatkoztak a szervezet munkájáról.

A megyei, városi tanácsokkal jó kapcsolatuk van, az idén is biztosították az öt lakást a városban élő vak családok részére.

A rokkantak nemzetközi évével kapcsolatban a vakok és gyengénlátók munkáiból kiállítást rendeztek, amelyet egy papír- és írószerbolt kirakatában helyeztek el. A titkár tájékoztatót adott a központi elnökség munkájáról is. A beszámoló után hozzászólások következtek.

A nyolc felszólaló közül kiemeljük Vasvári Dezső sorstárs hozzászólását, aki elmondta, hogy először vesz részt ilyen taggyűlésen és meg hatotta őt, hogy a megyei szervezet elnöksége milyen sok feladatot lát el.

Dancs Béláné Nyíradonyból azt javasolta, hogy az elnökség tagjai többet menjenek vidékre, tartsanak ott fogadóórákat.

Szemerédi István szakmai csoportvezető megköszönte a megyei szervezet elnökségének egész évi munkáját és Braille-émlékermeket adott át.

Rózsa Dezső bejelentette, hogy a szövetség irodájában továbbra is tartanak előadásokat, amelyek elsősorban ismeretterjesztő jellegűek.

A hozzászólásokra Csengeri József titkár részletesen válaszolt.

BARANYA MEGYE

Szövetségünk Baranya megyei szervezete szeptember 24-én tartotta évi taggyűlését a pécsi Ifjúsági Házban. Az eseményen 111 tagtárs volt jelen. Képviseletét magától a megyei és a városi tanács, a Pécsi Orvostudományi Egyetem szemklinikája, Dunántúli Napló szerkesztősége. Szövetségünk központjából Gerdelics Ferenc főelőadó, a megyei szervezet instruktora; Váradi Péterné főelőadó és Seres Gáborné előadó vett részt a tanácskozáson.

Görgényi Miklós, a megyei szervezet elnöke nyitotta meg a taggyűlést. Dr. Tóth Miklós, a megyei szervezet elnökségének tagja részletes politikai beszámolót adott. Ezután dr. Szigeti György, a megyei szervezet titkára tájékoztató előadást tartott az elnökség munkájáról. Beszélt a taglétszám alakulásáról, az egyesületi élet elősegítését szolgáló rendezvények sikeréről. A titkár elmondta, hogy a megyei szervezet elnöksége rendszeres üléseken foglalkozik a soronlevő feladatokkal. A szervezetnek nagyon jó kapcsolata van a tanácsi és a társadalmi szervekkel. A városokban nincs gond a munkába helyezéssel, de újabban nehézségeket okoz a fluktuáció. A családlátogatásokat is rendszeresen végzik, de szükség lenne újabb aktívák bekapcsolódására. A szervezetnél rendszeresen folyik a pontírás oktatása. Az előadó végezetül szólt a finnországi Lahti várossal létesített testvérvárosi kapcsolatról, amelynek során az év folyamán meg-

hívást kaptak Finnországba, a látogatást a finnek majd később viszonozzák. A titkári beszámoló után Gerdelics Ferenc beszélt a rokkantak nemzetközi évével kapcsolatos feladatokról. Elismerő szavakkal értékelte a megyei szervezet tevékenységét, egyben nagyobb aktivitásra kérte a tagságot. Gerdelics elvtárs ezután átadta a vakügy területén végzett munkáért járó legmagasabb elismerést, a Braille-émlékermet. Majd az elnökségi beszámoló felett vita következett, amelyben 15 személy szólalt fel. Foglalkoztak többen is a korlátozott számban igénybe vehető tüdőléssel. Horváth József pl. kérte, hogy a vidéken élő rászorult igénylők is kapjanak vakvezető kutyát.

A Baranya megyei szervezet a rendelkezésre álló eszközöket jól hasznosítja a tagság érdekében.

BORSOD MEGYE

Miskolcon, a Molnár Béla Úttörő és Ifjúsági Házban, mintegy 420 tag részvételével, október 1-én tartotta taggyűlését Borsod megyei szervezetünk. A megyei tanács és a Miskolc Városi Tanács egészségügyi osztályainak képviselői vettek részt az értekezleten. Központunkat Daru Gerőné osztályvezető-helyettes, Gerdelics Ferenc instruktorként és Seres Gáborné előadó képviselte.

A nagyszámú hallgatóságot a megyei szervezet kultúracsoporthoz énekszámokkal és szavatokkal szórakoztatták.

Elnöki megnyitót Simon Gyula elvtárs tartott.

A színvonalas politikai tájékoztatóban Kubi József alelnök elsősorban gazdasági és belpolitikai kérdésekkel foglalkozott. Az elnökség beszámolóját Hornyák Lajos titkár olvasta fel. Tájékoztatta a tagságot az évi munkáról.

A beszámoló legfontosabb feladatként a munkaképes korú tagság munkába állítását, a tagszervezést, a

területi munka fokozását és a kis-korú vak gyermekek felkutatását jelezte meg.

Tájékoztatót adott a Miskolcon május 26–27-én rendezett tájékoztatóról.

Hét felszólaló volt. Néhányan mágnetermészetű kérdéseket tettek fel.

Pl. Nagy Károly, a mezőkeresztesi csoport elnöke arról beszélt, hogy a körzetükben a munkába helyezéssel nehézségeik vannak. Hoffmeister Gyula, a Vakvezető Kutya-képző Iskola megnyitására és a kutyagigénylésről szólt.

Dodek György, a Mozgáskorlátozottak Egyesületei Országos Szövetsége Borsod megyei szervezetének elnöke köszönetét nyilvánította a részükre nyújtott segítségért.

A válaszok után Simon Gyula elnök zárszavában az aktivitás fokozásának jelentőségére hívta fel a tagság figyelmét.

SOMOGY MEGYE

Kaposvárott a Latinka Sándor Művelődési Házban október 6-án tartotta szövetségünk Somogy megyei szervezete a megyei küldöttértekezletet. A tanácskozás másorral kezdődött, amelyen az 503. számú Szakmunkásképző Intézet tanulói népdalokat és katonadalokat, a sorstársak pedig verseket adtak elő. Az elnöki megnyitó után politikai tájékoztató hangzott el. Ezután dr. Bódi István főtitkár ünnepi beszédében többek közt a szövetség kiadványainak fontosságáról szólt. Hangsúlyozta a látássérültek érdekvédelmének fontos szerepét. Beszéde végén a főtitkár Braille-émlékermeket adott át, a vakügy áthatatos munkásainak.

Csik Lajos, a megyei szervezet elnöke előadásában ismertette a szervezet 25 éves működését. A megyei szervezet elnökségének beszámolójában Forró József titkár a kulturális rendezvényekről, a jól sikerült csoportos kirándulásokról szólt. A munkába helyezéssel kapcsolatos gondokról és a körzeti csoportok mun-

kájáról beszélt. A titkári beszámoló után hozzászólások következtek. Horváth Béla, a siófoki körzeti csoport elnöke tájékoztatást adott a szeptemberben Siófokon tartott kulturális napokról. Wachtenheim István a munkába helyezéssel kapcsolatos nehézségekről beszélt. Lippai János a fehér bot használatának jelentőségét és annak szükséges voltát hangsúlyozta. Juhász Imre elmondta, hogy a kaposvári járásban három falugyűlést tartottak.

A küldöttértekezleten részt vettek a tanácsi és a társadalmi szervek küldöttei. A tanácskozáson a Somogy megyei Néplap tudósítója is jelen volt. A szövetség központját dr. Bódi István főtítkárral, Gerdelics Ferenc főelőadóval, a megyei szervezet instruktora, Váradi Péterné főelőadóval és Seres Gáborné előadóval képviselték.

Az elnöklő Gerdelics Ferenc záró beszédében méltatta a megyei szervezet eredményes munkáját. A tanácskozás után a Kaposvári Húskombinát és a Sütőipari Vállalat szocialista brigádjai megvendégelték a küldöttértekezlet résztvevőit.

TOLNA MEGYE

A verőfényes október 7-i nap délelőttjén mintegy 230 ünneplő ruhába öltözött tagtárs utazott a különjáratú autóbusszal a dombóvári művelődési központba.

Tolna megyei szervezetünk a művelődési ház színháztermében tartotta ünnepi taggyűlést.

A zenei általános iskola kórusának, tanárainak magas színvonalú műsora és az úttörő fúvószenekar szórakoztatta a közönséget.

Kurucz József elvtárs, a dombóvári városi Népfront Bizottság elnöke politikai tájékoztatójában az enyhülés jelentőségéről szólt.

A Tolna megyei szervezet elnökségének beszámolójában Nagy Györgyné titkárral a családlátogatások folyamatosságáról, a szervezet kulturális tevékenységéről és a tagszervezés fontosságáról beszélt. Ismertet-

te, hogy rendezvényeik bevételét a megyében élő mozgássérült gyermekek javára fizették be. Több sikeres kirándulást szerveztek.

Dr. Bódi István főtítkárral a rokkantak nemzetközi évének eredményeit és jelentőségét méltatta.

Dr. Tóth Rudolf, a megyei tanács szociálpolitikai csoportvezetője — a hozzászólók sorában — elismerését nyilvánította a megyei szervezet érdekvédelmi és kulturális tevékenységéért.

A taggyűlésen képviseltette magát a megyei tanács és a városi tanács egészségügyi osztálya, a Hazafias Népfront és a Vöröskereszt. A szövetség központjából jelen voltak dr. Bódi István főtítkárral, Gerdelics Ferenc főelőadóval, a megyei szervezet instruktora, Váradi Péterné főelőadóval és Seres Gáborné előadóval.

A hivatalos program után a Tolna megyei szervezet kultúracsoportja ének- és zeneszámokkal szórakoztatta a vendégeket.

A Tolna megyei Tanács szociálpolitikai csoportja a megye tagságát a dombóvári Gunaras Étteremben látta vendégül.

BUDAPEST ÉS PEST MEGYE

Szövetségünk budapesti és Pest megyei szervezete október 10-én szövetségünk székházában tartotta küldöttértekezletét. A zeneszámokból és szavazatokból álló színvonalas műsor után Sóllymos Dezső elnök nyitotta meg az ülést.

Politikai beszámolót Szemerédi István elvtárs tartott.

Dr. Bódi István főtítkárral méltatta a vakügy területén végzett társadalmi munka jelentőségét, átadta a Braille-émlékérem kitüntetésekét. A kitüntetettek nevében Urbán László, az érdi Városi Művelődési Ház igazgatója és dr. Pálhegyi Ferenc kandidátus mondott köszönetet.

Az elnökség üléseiről Pinviczki György titkárral adott tájékoztatót. A körzetek taggyűlésein nagyon keve-

sen jelentek meg, viszont az érdi, a ceglédi és a váci alkörzetek nagyon jól dolgoznak. Foglalkozott a sport, a különböző tanfolyamok, a szakkörök és a kultúregyüttesek munkájával. Beszámolt a vak amatőr rádiók klubjának megalakulásáról.

A tíz hozzászóló egyebek között a vasúti utaztatás kiszélesítésével, a vakügyi segédeszközök választásának bővítésével, a szövetségben alkalmasan működő büfével, egy aktív tanfolyam megindításának szorgalmazásával, a kultúregyüttesek programjainak egyenletesebb elosztásával foglalkozott. Indítványozták a kulturális főelőadó munkakörének pontosabb körülhatárolását, az értékeesebb külföldi segédeszközök nagyobb vámkedvezményét és egy segédeszközbolt mielőbbi megnyitását. Többen köszönetüket fejezték ki a Bizományi Áruház egy közelmúltbeli jól szervezett akciójáért.

Beszámoltak a hozzászólók a szellemi dolgozók klubjának, a Vakvezető Kutyaképző Iskolának és a kézimunka szakkörnek munkájáról.

A vitában elhangzottakra dr. Bódi István főtítkárral, Szemerédi István szakmai csoportvezetővel, Gerdelics Ferenc főelőadóval és Pinviczki György titkárral válaszolt.

Szövetségünk központját Seres Gáborné előadóval és az azóta elhunyt dr. Sóllymos Gyula alelnök képviselték.

A küldöttértekezlet nagyszerű aktivitása sokoldalúan tárta fel a tagság érdekében és a szövetség működése szempontjából fontos kérdéseket.

SZOLNOK MEGYE

Szövetségünk Szolnok megyei szervezete október 13-án, Szolnokon, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa Színháztermében tartotta évi taggyűlést. A tanácskozáson 168 szövetségi tag jelent meg. A gyűlésen részt vettek a megyei tanács és a városi tanács, valamint a társadalmi szervek küldöttei. A szövetség központja részéről Pinviczki György, a budapesti és Pest megyei szervezet

titkára, Gerdelics Ferenc főelőadó és Seres Gáborné előadó volt jelen a taggyűlésen. Dr. Varga Mihály, a Szolnok megyei Tanács szociálpolitikai csoportjának vezetője, ünnepi beszédében elismeréssel méltatta a megyei szervezet 25 éves tevékenységét. Főríz László, a megyei szervezet elnöke tartott politikai tájékoztatót. Váradi Gyuláné, a megyei szervezet titkára az elnökség őszinte hangú beszámolójában tájékoztatást adott eredményeiről és gondjairól. Németh Lászlóné ügyviteli dolgozó meglehetősen hangulatosan emlékezett meg a szervezet fennállásának 25 évéről. Azoknak a sorstársaknak, akik a megalakulás óta a szövetség tagjai, emléklapot és ajándéktárgyat adott át. A Braille-emlékermeket Pinviczki György nyújtotta át. A néhány felszólaló magántermészetű problémáival foglalkozott. A megyei szervezet kultúrscoportjának műsora színesebbé, ünnepélyesebbé tette a taggyűlést.

VAS MEGYE

Szervezetünk taggyűlésére október 14-én került sor a szombathelyi Vakok Intézetének kultúrtermében. A központi elnökséget dr. Sólymos Gyula alelnök képviselte. Jelen voltak továbbá Szemerédi István szakmai csoportvezető, Vörös Istvánné instruktor, valamint a Vas megyei Tanács egészségügyi osztályától Skrapics Ernőné, a Vas megyei Vegyipari Vállalattól Hóbor Ferenc és a társadalmi szervek vezetői.

Dr. Szabó Károly titkár megnyitotta a tanácskozást és bejelentette, hogy a megyei szervezet elnöke nem tud részt venni a taggyűlésen, ezért ő fogja az elnöki teendőket is ellátni. Rövid kül- és belpolitikai tájékoztatója után megtartotta a megyei szervezet egész évi munkájáról szóló részletes beszámolóját. Ebből néhány részletet kiragadva, örömmel állapíthatjuk meg, hogy a Vegyipari Vállalat, mint bázis a foglalkoztatást is megoldja. A megyében élő tagjainknak tehát anyagi gondjaik nin-

csenek. Jó kapcsolatot alakítottak ki a tanácsokkal, de különösen jó a vállalat és az intézet, valamint a megyei szervezet között. Beszámolt a titkár arról is, hogy egy lelkes újító munkája nyomán elérték, Szombathelyen is felszerelték a hangjelzéses közlekedési lámpát. A Berzsényi téri új irodahelyiségükkel kapcsolatban elmondta, hogy nagyon kevesen keresik fel, mert nehéz megközelíteni. Fontosnak tartaná, ha ismét rendszeressé lehetne tenni a pontírás-olvasás oktatását.

Bejelentette azt is a titkár, hogy a Vakok Intézete 1981-től a Vas megyei Tanács fennhatósága alá került. Az eddigi együttműködés jónak bizonyult, több mint fél millió forintot kaptak orvosi és konyhai felszerelések bővítésére.

A hozzászólások előtt dr. Sólymos Gyula kitüntetésekkel adta át.

Ezután következtek a hozzászólások, amelyek jórészt közérdekű kérdésekkel foglalkoztak.

A továbbiakban felszólalt Hóbor Ferenc, a vállalat igazgatója, bejelentette, hogy üzemük tekintélyes beruházási alapot kapott, az új épület a Rumi úton kap helyet.

Szakály László hozzászólásában sikra szállt a pontírás-olvasás fontossága mellett és sajnálja, hogy nagyon kevesen jelentkeznek az oktatásra.

A vitában felmerült kérdésekre dr. Szabó Károly válaszolt és a taggyűlést bezárta.

GYŐR-SOPRON MEGYE

A háromnapos győri rehabilitációs napok rendezvénysorozatába szorosan illeszkedett a vakok és gyengénlátók Győr-Sopron megyei szervezetének évi rendes taggyűlése. Október 15-én 186 sorstárs jelent meg az eseményen a Petőfi Sándor Művelődési Központban. Részt vettek a tanácsok, a párt- és tömegszervezetek, valamint üzemek és szocialista brigádok küldöttei a taggyűlésen. Az eseményen megjelent a Kis-

alföld című lap, a Magyar Rádió Győri Körzeti Stúdiójának tudósítója. Szövetségünk központja részéről dr. Bódi István főtitkár, Gerdelics Ferenc főelőadó, Váradi Péterné főelőadó és Seres Gáborné előadó volt jelen.

A megyei szervezet kultúrscoportja verses, zenés műsorral szerepelt a taggyűlésen. Felszeghy Pál, a megyei szervezet elnöke tartott politikai tájékoztatót. A megyei szervezet elnökségének évi munkájáról szóló beszámolót Nagy Ernő titkár ismertette. Az előadó külön kiemelte a munkába helyezést és a szociális gondoskodás fontosságát. A titkár köszönetet mondott a szervezetet segítő vállalatoknak, intézményeknek és szocialista brigádoknak. Az előadó kérte a jelenlévő tanácsi és társadalmi szervek képviselőit, hogy segítsék a megyei szervezet helyiséggondjának megoldását. Dr. Bódi István elismeréssel nyilatkozott a megyei szervezet munkájáról. A főtitkár röviden ismertette a Braille-emlék-érem alapításának történetét, majd átadta a szövetségünk legmagasabb elismerését kifejező kitüntetést.

A hozzászólásokban dr. Szabó Imre, a megyei tanács egészségügyi osztályának nevében elismeréssel szólt a szervezet munkájáról és felajánlotta a további segítséget. Süveges Józsefné kérte, hogy ismét működtessék Győrött a hangjelzéses közlekedési lámpát. Ezután még több közérdekű és néhány magánjellegű hozzászólás hangzott el. Az igen aktív taggyűlésen feltett kérdésekre a központ és a megyei szervezet vezetői megadták a megfelelő válaszokat.

Végezetül a Győri Élelmiszer Kiskereskedelmi Vállalat a taggyűlést résztvevőit megvendégelte.

VESZPRÉM MEGYE

Veszprémben a Szakszervezetek Megyei Tanácsának székházában október 20-án tartotta megyei szervezetünk ünnepi taggyűlését. 127 sorstárs jelent meg a tanácskozáson.

Képviseltette magát az eseményen a megyei tanács, megjelentek a városok tanácsainak küldöttei és a társadalmi szervezetek képviselői is. A gyűlésen részt vett a Veszprémi Napló tudósítója. Szövetségünk központjából Szemerédi István szakmai csoportvezető, Vörös Istvánné előadó és Gerdelics Ferenc főelőadó, a megyei szervezet instruktora jelent meg a fontos tanácskozáson.

A taggyűlés a veszprémi zeneiskola verses, zenés műsorával kezdődött. Danyi Ernő, a megyei szervezet titkára az elnökség beszámolóját a béke gondolatának hangsúlyozásával vezette be. Majd tájékoztatást adott a körzeti csoportok munkájáról, a rokkantak nemzetközi évével kapcsolatos eseményekről. Ismertette a szövetség kiadványait és beszélt azok fontos szerepéről. A titkár örömmel jelentette be, hogy a megyei szervezet részére sikerült új helyiséget szerezni. A beszámoló feletti vitában több hozzászólás hangzott el. Farkas Mihály hangsúlyozta a hangoskönyvtári könyvek megóvásának fontosságát. Kötsi István a családlátogatásokkal kapcsolatos tapasztalatairól és a segédeszköz-ellátás jelentőségéről beszélt. Több felszólaló egyéni problémákkal foglalkozott.

Végezetül Szemerédi István Braille-émlékérmet adott át azoknak, akik a vakügy területén hosszantartó, áldozatos munkát végeztek.

NÓGRÁD MEGYE

A nógrádi sorstársaink találkozója október 22-én került sor Salgótarjánban, a Szakszervezetek Nógrád megyei Tanácsának dísztermében.

Gyuricza András elnök üdvözölte a vendégeket és a 220 főnyi tagságot. Szövetségünk központját Szemerédi István szakmai csoportvezető, Pinczki György, a budapesti és Pest megyei szervezet titkára, valamint Vörös Istvánné előadó képviselte. A megyei tanácsot Gyebnár Lászlóné, szociálpolitikai csoportvezető képviselte, de ott voltak a városi pártbizottság és a Vöröskereszt munkatársai is.

Kül- és belpolitikai tájékoztatót Szemerédi István tartott. Részletesen elemezte a nemzetközi helyzet alakulását.

Ezután került sor a megyei szervezet titkárának beszámolójára, taglalta szervezetük elnökségének egész évi munkáját. Az állandó teendők mellett a rokkantak nemzetközi éve sok új feladatot is adott.

610 tagot számlálnak, az év során több, mint 70 új tagot is beszerveztek. Sok volt az elhalálozás.

A tanácsokkal, a Hazafias Népfronttal és a Vöröskereszttel jó kapcsolatot építettek ki, a megyében munkára váró tagjuk nincs. Beszámolt a titkár arról is, hogy a nógrádberceli intézetet átvette 1981-ben a megyei tanács és foglalkoztatót alakított ki az ott élő vakok és egyéb fogyatékosok részére. Az intézet épületeinek karbantartását szocialista brigádok vállalták. A Kossuth MGTSZ melléküzemágával szerződést kötött az intézet, hogy biztosítsák a foglalkoztatóhoz szükséges munkát és nyersanyagot, 35 sorstársat látnak el folyamatosan munkával.

A referátumot vita követte.

Szép számmal voltak olyanok, akik szociálpolitikai és egyéb közérdekű kérdéseket tettek fel, amelyekre Gyebnár Lászlóné szociálpolitikai csoportvezető, valamint szövetségünk központjának munkatársai válaszoltak.

KOMÁROM MEGYE

Szervezetünk október 28-án Tatabányán, a klubkönyvtár nagytermében tartotta taggyűlését.

Hamburger József elnök üdvözölte a vendégeket és a tagságot. Ezután kedves műsort adtak az úttörők, hogy ünnepélyesebbé tegyék a taggyűlést. Énekszámok, versek hangzottak el, amelyeket a tagság nagy tapsal jutalmazott.

Simon Tibor elvtárs, a városi pártbizottság munkatársa kül- és belpo-

litikai tájékoztatót tartott. Ezt követően Magyar Ferencné adminisztrátor felolvasta a titkári beszámolót, amely a megyei szervezet elnökségének egyéves munkáját tükrözte. Egyebek között kifejtette a titkár a beszámolóban azt, hogy eredményes munkájuk annak is köszönhető, hogy sikerült jó kapcsolatokat kiépíteni a megyei, a városi tanácsokkal, a Hazafias Népfronttal, a Vöröskereszttel és más társadalmi szervekkel. Munkára várójuk nincs, mert a jelentkezőket vagy telefonalközpontban, vagy a kooperációs műhelyben mindig el tudják helyezni. A felmerült lakásügyi problémákat a tanács a megyei szervezet kérésére megoldja. Ebben az évben is sikerült egy nehéz lakásügyet megnyugtatóan rendezniük. A téli tüzelő beszerzésétől kezdve a családlátogatásig, tagszervezésig mindennel foglalkoznak. Az anyagi támogatásból egy jól sikerült kirándulást szerveztek Győrbe és Pannonhalmára, ez felejthetetlen élményt nyújtott a résztvevők számára.

A beszámolót vita követte. A tizennégy hozzászóló sok közérdekű kérdést taglalt. Többen foglalkoztak a vakok biztonságos közlekedésével és azokkal a problémákkal, amelyek ma még megvannak és zavart okoznak a közlekedésben, pl. az autóbuszokon rossz helyen vannak a számok elhelyezve.

Többen voltak, akik egyéni gondjaikat mondták el és kérték a titkár segítségét. A felszólalásokra a titkár válaszolt.

Ezt követően Szemerédi István csoportvezető okleveleket adott át azoknak a szocialista brigádvezetőknek, akik a legtöbb segítséget nyújtották a megyei szervezet munkájához.

A Hazafias Népfront és a Vöröskereszt kávéval, szendviccsel, üdítő italokkal látta vendégül a résztvevőket.

Nyílt levél az olvasóhoz!

Az elmúlt hónapok panaszos levelei adták az ötletet, hogy írjak Önöknek. Az 1981. évi segédeszköz-akcióval kapcsolatos, kérelmező tudakozó és reklamáló levelekről van szó. Remélem, hogy — ugyan egyoldalú így a beszélgetés, de ennek ellenére — megértjük egymást.

Kérem a tagtársakat! Bármilyen, szövetségünk hatáskörébe tartozó ügygel a lakóhely szerint illetékes megyei szervezethez forduljanak. Kérésemet a következőkkel indokolom: egyrészt a megyei szervezet titkára mindig jobban ismeri a megyében élő tagság problémáját, aktuális elintézésre váró ügyekben is a

közelebbi szemlélő szemével ad felvilágosítást, másrészt — mint mindenhol — nálunk is be kell tartani a kötelező hivatali utat.

Szövetségünk országos központja a 19 megyei szervezet titkárainak javaslatai alapján elfogad, vagy esetleg elutasít kérelmeket, és szintén a hivatali út betartásával a megyei titkárokat értesíti az elintézt, vagy elintézendő feladatokról.

Véleményünk — bizonyára most már az Önök véleménye is — szerint; ez így helyes.

Megértésükre számítva, köszönöm, hogy meghallgattak.

Váradi Péterné
főelőadó

a Központi Segédeszköz Bizottság
tagja

Fotókiállítás szövetségünkben

„Hogyan látják a látók a vakokat” címmel szövetségünk kis előadó termében fotókiállítás nyílt 1981. november 16-án.

A kiállítás a rokkantak nemzetközi éve alkalmából meghirdetett fotópályázat, zsüri által kiállításra javasolt alkotásokból született. A kiállítást dr. Bódi István, szövetségünk főtitkára nyitotta meg; szavaival ecsetelte a rokkant ember és a társadalom kapcsolatát, jelezve ezzel, hogy ez a kiállítás is egy lépés a társadalmi integráció megvalósulása felé.

A fotók villanásszerűen mutatták be a vak kisgyermeket családi környezetben, érzékeltetve a fokozott

szülői szeretetet és gondoskodást, a gyermek helyzetének elfogadását, továbbá a vak kisgyermek óvodai, majd iskolai életútját egy-egy képpel ábrázolták.

Vak tanár látó tanítványokkal: tökéletes tanár—diák kapcsolatot illusztrál a következő alkotás.

A vak embert munkában — mint gyógymasszőr, vagy kosárfonó, vakvezető kutyával, járművön, utcán, tehát a mindennapok forgatagában — a művészi ábrázolás segítségével sajátos módon mutatják be a fotók.

A kiállítás november 27-ig volt nyitva.

Váradi Péterné

Pontírású nyomtatványok készítése számítógéppel

Dr. Paul Fortier professzor az elmúlt időben hosszabb ideig tartózkodott hazánkban. A Magyar Tudományos Akadémia Központi Fizikai Kutató Intézetének vendégeként érkezett Magyarországra. A professzor Kanada Manitoba államában a Manitoba Egyetemen nyelvészként tanít. 1973 óta részt vesz az ottani egyetemen munkatársaival együtt a vakok oktatását segítő anyagok készítésében. A professzor számos magyarországi programja között 1981. november 4-én előadást tartott szövetségünk budapesti székházában is, ahol többek között Kanadáról, az ottani vakok helyzetéről, valamint a pontírásos és nagybetűs szövegek számítógépes úton történő előállításáról, másolásáról beszélt.

Dr. Bódi István, szövetségünk főtitkára üdvözölte Fortier urat és a megjelent hallgatóságot. Ezután tolmács segítségével megkezdődött a professzor előadása. Fortier hazájáról többek közt a következőket mondta: „Kanada hatalmas területen fekvő ország. Ezen az Európa nagyságú területen csak 22 millió ember él. Az ország északi részén hideg, zord az időjárás, a lakosság a déli mérsékeltébb éghajlatú tájakra él. Kanadát 10 szövetséges állam alkotja.” A professzor a Manitoba nevű szövetségi államban lakik, amely főként mezőgazdasággal foglalkozó tartomány. A Kanadában élő sorstársak helyzetéről elmondta a professzor: „A vakoknak nálunk is van szövetsége. A nemlátók ügyeinek intézésében több minisztérium is érdekelt. A vakok helyzete és ügyeinek intézése nem egységes, mivel a szövetségi államokban helyi hatáskörben, más és más eljárás érvényesül. A vakok alsófokú oktatása nagyon jó körülmények között folyik. A középfokú oktatásban megszüntettük a bentlakásos rendszert. Az óriási távolságok miatt előnyös a diákok helyben történő oktatása. Régebben a nemlátó fiatalokat főleg fizikai munkára igyekeztek irányítani. Az ipari civilizáció fejlődésével azonban egyre kevesebb munkalehetőség áll a vakok rendelkezésére. Egyes nemlátóknak megfelel a még meglévő fizikai munka, mások pedig az intellektusuknak megfelelő munka után vágyanak. Dolgoznak vakok újságárusként, de különböző irodai munkát is végeznek. Nálunk már hagyománya van a vak programozók oktatásának. A Manitoba Egyetemen 1965-ben szerveztek először vakok részére programozó oktatási tanfolyamot. A tanfolyam egyéves, amelynek végén programozói bizonyítványt kapnak a hallgatók. A tanfolyamon résztvevő diákoknak egyetemi szintű végzettséggel kell rendelkezniük. A tanfolyamot az egyetemi számítóközpont tartja fent. Az oktatásért a diákok tandíjat fizetnek, de azt a szociális intézmények általában megtérítik, a tantervek vak hallgatók részére vannak

kialakítva. A tanfolyamon résztvevő diákokat minden segédeszközzel ellátják, amely szükséges a vak programozók számára. Az oktatás vezetője vak ember, aki helyzeténél fogva jobban megérti a diákok problémáit és könnyebben tudja értékelni azok haladását, tudását. A tanfolyam a programozás oktatásának szabvány anyagait öleli fel. A fő hangsúlyt a tanfolyamon a Kobol-programozás oktatására helyezik, mert az üzleti életben ez a leginkább elterjedt programnyelv. Az egyéves kurzust általában egyhónapos üzemi gyakorlattal fejezik be a hallgatók, valamilyen üzleti vagy kereskedelmi számítóközpontban. A tanfolyam 15 éves fennállása alatt több mint ezer vak programozót képeztünk ki. A végzett programozók kétharmada a szakmában dolgozik”.

A professzor előadásának következő témája a hallható számítógépkimenet, a beszédszintetizátor volt. Dr. Fortier erről többek közt a következőket mondta: „A mi számítóközpontunknak van egy állandó vak munkatársa és több vak ember dolgozik a tanév folyamán intézményünkben. A vak programozók nem tudnak annyi nyomtatványt maguk köré gyűjteni, mint a látók. A vak dolgozónak általában egy látó ember olvassa fel a programot, ami költséges és bizonyos tekintetben hátrányos is a nemlátó számára. Ezek a problémák arra vezettek, hogy beszerezzünk egy olcsóbb hangszintetizáló egységet. Ez a hangszintetizáló hallhatóan betűnként vagy szavanként közli a program szövegét. Így tehát a vak programozó függetlenül dolgozhat. Több éves tapasztalat és tesztelés után mondhatjuk, hogy a vak programozó ugyan olyan sebességgel, tevékenységgel képes dolgozni, mint látó kollégái”. A professzor ezután a számítógéppel történő pontírási anyagok készítéséről beszélt. A nyomtatásra kerülő szöveget megfelelő előkészületek után alkalmassá teszik számítógépes nyomtatásra. Az előkészített szöveget mágnesszalagra veszik és arról a felvételtől a géppel bármikor le-

het pontírási másolatot készíteni. Egy számítógépes braille-nyomtató szerkezet gyorsan, nagy mennyiségben állít elő nyomtatott anyagot. Egy ilyen nyomtató 8 másodperc alatt készít el egy oldalnyi braille-szöveget. A braille-nyomtatványok teljes és rövidírási változatban készülnek. Dr. Fortier a következőkben a nagybetűs szövegek számítógépes nyomtatásáról beszélt. Nagybetűs nyomtatványokat különböző betűnagysággal készítenek. Ezekkel a nagybetűs nyomtatványokkal a gyengénlátó tanulók tanulását segítik.

Fortier úr befejezésül elmondta: „Nálunk lehetővé vált, hogy a vakokat ellássuk olyan segédeszközökkel, amelyeknek segítségével a társadalom alkotó tagjává válhatnak. Magyarországi látogatásom célja, tapasztalatokat cserélni, együttműködni az itteni kollégákkal. Közös munkával a vakok és gyengénlátók javát szolgálni”.

Végezetül szövetségünk főtitkára megköszönte Fortier úrnak ezt a számunkra nagyon hasznos előadást és további sikereket kívánt munkájához.

Lak István

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének központi elnöksége az 1981. évben az alábbi személyek és brigádok részére adott Braille- emlékérmét.

Bács-Kiskun megye:

Vámos Ferenc,
Várnagy István.

Baranya megye:

Sziklai Lászlóné.

Borsod megye:

Kiss Gáborné.

Békés megye:

Deák Béláné,
Kocsis Mihályné,
dr. Tóth Géza,
Vetró Antalné.

Csongrád megye:

Dr. Forgó István,
dr. Zlatarov Sztojcsóné.

Fejér megye:

Bodri István,
Gibba Andorné,
Nagy Jenő,
Rézbányai Béla.

Győr-Sopron megye:

Boczor Kálmánné.

Hajdú-Bihar megye:

Kiss Sándor,
Medikor Művek
(Polaroid szoc. brigád)

Heves megye:

Dancs Tamásné,
Simon Gyuláné,
Varga Istvánné.

Somogy megye:

Bogdán István,
Fülöp Tibor,
dr. Koncz Gábor,
Krizsai Józsefné,
Láng Béláné,
Pécsi Kesztyűgyár
Fonyódi Kirendeltsége,
Somogyvári István,
Timár Gyuláné,
dr. Varjú Irén,
Wachtenheim István.

Szabolcs-Szatmár megye:

Borívó Józsefné,
Jakab Mihályné,
Kulcsár Gabriella.

Szolnok megye:

Ferenczi Andrásné,
Ferenczi István,
Kása József,
Lóczi Miklós.

Tolna megye:

Holló Mihály,
Katona János,
Micheller József,
Nagy László,
dr. Tóth Rudolf.

Vas megye:

Németh Tibor,
Szőke Pál.

Veszprém megye:

Danyi Ernő,
Fodor Tamás.

Zala megye:

Felső József,
Purth Zsuzsanna.

Budapest, Pest megye:

Auffenberg Emil,
Bene János,
dr. Benussi Szilvió,
78/60. Építő Zászlóalj
KISZ-brigádja,
Hegedűs Béla,
Jelinek Alice,
Kovács József,
dr. Kovács Mihály,
dr. Pálhegyi Ferenc,
Pintér Mária,
Polimer KTSZ,
Tóth János,
Urbán László,
Vörös László,
Weisz György.

Fővárosi Tanács
István Kórház Rendelőintézet
Vértranszfúziós Állomása
Osztályvezető főorvos:
Dr. Tar Piroska

A véradás jelentősége

Az elmúlt hónapok során több cikket olvashattak a vérellátással kapcsolatban. Majdnem minden cikkben szó esett a transzfúzióról. Állomásunkon évente sok száz palack vért veszünk le azoktól az emberektől, akik önként vállalják ezt a nemes feladatot. A szervezési munkában óriási részt vállal a Magyar Vöröskereszt, amely idén ünnepelte 100. évfordulóját. A megalakulás időszakában elsősorban háborús feladatokat vállaló szervezet alapvető változásokon ment keresztül. Szűk körű egyletből az 1918–19. évek forradalmi programjának megvalósításával és továbbfejlesztésével, a Magyar Vöröskereszt a társadalom minden rétegét érintő, a fejlett szocializmus építését sajátos módon támogató tömegszervezetté fejlődött. Az egyre szerteágazó tevékenységben 1949-ben nyert létjogosultságot a szervezett véradás, mely a mennyiségi követelmények kielégítésétől a véradó mozgalom mai szervezeti formájával eljutott a gyógyító-megelőző egészségügyi ellátás újabb és újabb vérkészítményeket igénylő minőségi szinten történő kielégítéséhez.

Amikor több, mint 30 éve ez a szervezett vérellátás, majd 22 éve a térítésmentes véradás elkezdődött, a feladatok a maihoz képest könnyebben áttekinthetőek voltak.

A Magyar Vöröskereszt akkor azért vállalt feladatot és tevékeny szervező munkát a vérellátás területén, hogy a konzerv vér a gyógyító munkához mindig kéznél legyen, eljuttatva azt az ország gyógyintézeibe, biztosítva, hogy a sérülés, szülés vagy belső vérzés okozta vérvesztés mielőbb pótolni lehessen, a vérátömlesztés fedezetében a korábbiaknál bonyolultabb, kockázatosabb műtétek elvégezhetőek legyenek.

A Magyar Vöröskereszt tevékenysége ezen a ponton nem állt meg, hanem szervező és felvilágosító munkáját folytatva egy igen széles körű aktíválózat megszervezésével biztosítja mindennapunk kiegyensúlyozott vérellátását. Ezt a tevékenységét másik oldalról a tudományos és technikai fejlődés eredményei az elmúlt 10 évben felgyorsították, mivel a teljes konzerv vérrrel történő vératömlesztés helyébe egyre inkább a vér egyes alkotó részeit nagy mennyiségben és koncentráltabban tartalmazó speciális vérkészítmények alkalmazására került sor. Pl. ilyen készítmény a mosott vörösvérsejt koncentrátum, a thrombocytá suspensio és a plasma készítmények.

A speciális vérszármarazékok előállítása egyre nagyobb technikai felkészültséget kíván, ugyanakkor a vérkészítmények előállítása érdekében az intézeti vérvételek kerültek előtérbe, mely a véradó részéről áldozattöbblettel jár. Ehhez a munkához a Vöröskereszt aktívainak a vérellátás érdekében végzett szervező, felvilágosító, meggyőző agitativ tevékenységét új ismeretek, új módszerek bevezetésével kell még hatásosabbá tenni, hogy megfeleljünk a követelményeknek.

A társadalmi fejlődés, a demokratizmus erősödése alapján az emberek elvárják, hogy kérésünkkel lehetőleg személyesen keressük őket, magyarázzuk meg jövetelünk célját, hallgassuk meg véleményüket, válaszoljunk kérdéseikre. Jól tudom, ez a munka még az eddigieknél is nagyobb odaadást, szervezést igényel. A vöröskeresztes mozgalom, s ezen belül a véradó mozgalom ereje abban nyilvánul meg, hogy mindig voltak és vannak a közösségért többet vállaló áldozatkész társadalmi munkások, vöröskeresztes aktivisták, akik megértették a munka fontosságát, jelentőségét.

A véradó mozgalom az elmúlt három évtizedben bebizonyította, hogy élő mozgalom, amelyet társadalmunk elfogadott, a véradás formájában történő segítség gondolata ott él az emberek szívében, eszében. Ennek az élő véradó mozgalomnak kell

most új érvekkel, új módszerekkel, új lelkesítő példákkal, s eredményekkel önmagát megújítania.

Tisztelt olvasók, engedjék meg, hogy a „Vakok Világa” hasábjait felhasználva mondjak köszönetet, minden olyan tagtársunknak, akik részt vesznek ebben a nemes, humanus mozgalomban. Egyben kérem Önöket, segítsék továbbra is a véradó mozgalom fejlődését.

Adász Istvánné

Kedves olvasó!

Amikor a vérrrel kapcsolatos sorozat írásához hozzáfogtam, a tudományos ismeretterjesztésen kívül az volt a célom, hogy segíthessek Önöknek tájékozódni ebben a bonyolult tudományágban, mint amilyen a haematológia. Természetesen, nem törekedtem a teljességre, csak a legfontosabb kérdésekkel foglalkoztam. Kérem Önöket, írják meg a szerkesztőség címére a véleményüket, és azt is, hogy miről szeretnének még olvasni a lap egészségügyi rovatában.

Kiss János
rovatvezető

TÁJÉKOZTATÁS A BUDAPESTI TÖMEGKÖZLEKEDÉS VÁLTOZÁSÁIRÓL

Értesítjük kedves olvasóinkat, hogy Budapesten az észak—déli metró új vonalszakasza várhatóan 1981. év végére elkészül.

Az észak—déli metró cikkünk megírásának idején Kőbánya-Kispest állomás és Deák tér állomás között közlekedik. Az új vonalszakasz a Deák tér és az Élmunkás tér között létesül. A Deák tér utáni első állomás az Arany János utcai lesz, ahol az átadással egyidejűleg kiépítik a 72-es és 73-as trolibuszok végállomását. A 72-es trolibuszsal, amely a szövetségünk székházánál levő Erzsébet királynő úti megállót is érinti, a Hungária körút és a Thököly út sarkáig lehet utazni. A 73-as trolibuszsal a Keleti pályaudvar érhető el.

A Marx téri állomás a Nyugati pályaudvarnál van. A metró vonalát itt keresztezi a körúton közlekedő 4-es, 6-os villamos és a 12-es autóbusz és itt lesz a 6-os autóbusz végállomása is, mellyel Óbuda, Miklós utcáig lehet utazni. A margitszigeti Nagyszállóig közlekedő 26-os, valamint a rózsadombi utasokat szállító 91-es autóbusz végállomása is itt lesz. Megjegyezzük, hogy a Nyugati

pályaudvar a Rudas László utca és Lenin körút kereszteződésénél levő 72-es, 73-as trolibusz megállótól is jól megközelíthető lesz. A Marx téri autóbusz végállomások csak ideiglenesek, mert végleges helyükre csak akkor kerülnek, amikor a Westend-ház még meglévő részét lebontják.

Az élmunkás téri metróállomáshoz az Újpest—Rákospalotára közlekedő 12-es, 14-es villamosok, a 43-as autóbusz, valamint a Váci úti és a 33-as villamospótló autóbuszok végállomásai kerülnek. Ehhez az állomáshoz a 76-os trolibusz, valamint a 33-as autóbusz is csatlakozik.

Ismeretes, hogy — a tervek szerint — az észak—déli metró vonalát 1984-ben az Árpád-híd pesti hídfőéig, tehát a Róbert Károly körút és a Váci út találkozásáig meghosszabbítják. Ez akkor újabb forgalmi változásokat fog előidézni.

A metró építésével egyidejűleg a felszíni közlekedés korszerűsítése is szükséges. A változtatásokat úgy kell végrehajtani, hogy azok hosszabb távon lehetővé tegyék a biztonságos közlekedést és alkalmasak legyenek a növekvő forgalom zavarmentes lebonyolítására.

Rokkant emberek a közúti forgalomban

Megjelent a *Novi Zivot* című
folyóiratban.

Fordította: László István

1981. szeptember 23—25 között a magas-tátrai Mlincsekiben országos tanácskozás zajlott le „A rokkant emberek a közúti forgalomban” címmel.

A lőcsei Vakok Általános Iskolájának tanulói köszöntötték a tanácskozás résztvevőit. A tanácskozást rendező Szlovák Gazdasági és Forgalmi Intézet igazgatója üdvözölte a megjelenteket. Az első napon az első előadás a rokkantakról való gondoskodás Csehszlovákiában címmel hangzott el, melynek előadója Szécsényi doktornő volt, aki a szlovákiai Munkaügyi és Szociális Minisztérium dolgozója. Ugyancsak a rokkantak helyzetével foglalkozott Reinis mérnök és Jan Kucsera előadása is, mindketten a kormány mellett működő közlekedési bizottság tagjai. Ezután dr. Jan Jeszenszky, a tudományok kandidátusa, beszélt a felnőtt rokkantak közlekedési gondjairól és a helyes közlekedésre való nevelés fontosságáról. A Csehszlovák Vöröskereszt Szervezet eredményeiről és a rokkantak biztonságos közlekedéséről dr. Fedor Liska, a Szlovák Vöröskereszt központi bizottságának titkára beszélt. Igen értékes és hasznos volt Szekeres alezredes előadása, aki a Szlovák Belügyminisztérium forgalmi osztályán dolgozik. Szekeres elvtárs a balesetek számának növekedésével és ennek okával foglalkozott előadásában.

A tanácskozás második napjának első előadását a Szlovák Iskolai Minisztérium dolgozója tartotta, aki a közlekedés-nevelés feladatai a rokkant gyerekek iskoláiban címmel tartotta beszámolóját. Előadások hangzottak el a gyalogosok baleseteiről és ezek okairól. Ezt követően

a rokkantak szempontjából fontos közlekedésbiztonságot nyújtó eszközök létrehozását hangsúlyozták. A továbbiakban az egészségügyi intézetek terveiről és a balesetek megelőzéséről beszélt az egészségügyi intézetek igazgatója, Pavel Krasznik. Külföldi előadója is volt a tanácskozásnak, Csizmaziáné Budapestről, aki elismeréssel beszélt a szlovákiai baleset-megelőző munkákról. Ezután az ülés szekciókban folytatta munkáját. A hallássérültek a látásfogyatékosok, a mozgássérültek és a szellemi fogyatékosokkal foglalkozó albizottságok ültek össze. Mi a látásfogyatékosok albizottsági ülésen vettünk részt, amelyet dr. Jan Jeszenszky vezetett. Itt hat korreferátum hangzott el: súlyos fogyatékosok az úton, e téma előadója Pavel Verner volt, aki a prágai Vakok és Csökkentlátók Általános Iskolájában vezet a közlekedési oktatást. Ezután Jan Draveczi, a lőcsei Vakok Általános Iskolájának tanára, a náluk elért eredményekről beszélt. Majd a pozsonyi Csökkentlátók Iskolájáról és az ott folyó munkáról Vagaszka tanárnő adott tájékoztatást. A következő kiegészítő előadást az albizottság vezetője tartotta A látássérültek helye a közúti közlekedésben címmel. A látássérültek biztonsága az utakon címmel hangzott el ezután előadás, amelyet Jozef Repaszki, a lőcsei Látássérültek Szakközépiskolájának igazgatóhelyettese tartott. Az albizottság utolsó előadását Andrej Uhrinyak tartotta a vakok közlekedési tapasztalatairól. Uhrinyak a *Novi Zivot* (Új Élet) című vakügyi lap szerkesztője. Minden albizottságnak határozatot kellett kidolgoznia az ülésről, amit azután a harmadik napon záró ülésen terjesztett elő. Az biztos, hogy a legaktívabb határozatot a mozgássérültek terjesztették elő, hiszen ott van a legtöbb autós ember. A látássérültek határozati javaslataikból: be kell ik-

tatni a Csehszlovák KRESZ-be a nagyobb biztonság megteremtését a vakok számára, ahol nincsenek aluljárók, — és ezeket az utakat sok vak használja —, figyelmeztető táblát kell elhelyezni. Az autóbuszok vezetői több figyelemmel segítsék a vakok közlekedését. Be kell mutatni a nagy nyilvánosság előtt a vakok felmerülő közlekedési gondjait. Minél több vak embert meg kell tanítani a helyes közlekedésre.

Ezek a határozatok a rokkantak nemzetközi éve alkalmából alakult bizottsághoz kerültek. Úgy gondoljuk, hogy e tanácskozás eredményeképpen sokat fog majd javulni a látássérültek helyzete.

**A VAKVEZETŐ KUTYÁVAL
KÖZLEKEDŐK
SZAKCSOPORTJÁNAK
HÍRADÓJA**

KISS JÓZSEF:

Amit a vakvezető kutyáról tudni kell

(VI. Befejező rész)

A fenti cím alatt eddig közölt öt folytatásban megkísérletem a már több éve kutyával közlekedő vak ember tapasztalatait közreadni. Az a cél vezetett, hogy némi támpontot adjak azoknak a sorstársaknak, akik az elmúlt hónapok során kezdtek megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy vezető kutyát kérjenek és így próbálják közlekedési nehézségeiket megoldani.

Mivel nem vagyok sem kutyaidomár, sem kutyaszakértő, bizony tudom, hogy egyszerű szavaim eltörpülnek a szakavatottak, — szerencsére már egyre sűrűbben megjelenő

és hallható —, hasonló tárgyú, szinte tudományos értekezései mellett. Mindennek dacára remélem, hogy elértem kitűzött céloimat: közelebb hozni a vak embert a vezető kutyával való közlekedés gondolatához.

Előző folytatásokban magáról a kutyakiképzésről, a kiválasztás néhány szempontjáról, az elhelyezés és az etetés kérdéséről írtam. Most befejezésképpen a kutyával való bánásmódról, a vele való törődésről és a kutyával való közlekedésről kívánok még néhány gondolatot közreadni.

A vakvezető kutya éppen úgy, mint fajttestvérei: állat. Legalább is a mi emberi fogalmaink szerint. Ezt a tényt soha sem szabad szem elől tévesztenünk, bármennyire is szeretjük, bármennyire is szükségünk van segítségére, mégis a kutya van miértünk és nem fordítva. Nem szabad a kutyát elkényeztetni, s főleg hátrányos megengedni azt, hogy a kutya uralkodjék felettünk. Talán kissé furcsa és szokatlan ez a kifejezés, de megvilágítom. Ha kényeztetve az állatot mindig a szerintünk legjobb falatokkal etetjük, a legkisebb és legtermészetesebb szolgálatait is unos-untalan csemegékkel honoráljuk, a kisebb-nagyobb hibákat elnézzük neki (pl. behívásnál nem, vagy vonakodva jön, nyújtott vagy talált ételmelet elfogad, felvesz stb.) és ezt tilalmunk ellenére megismétli, akkor kialakul benne egy olyan képzet, hogy nincs a számára tilalom, mert a gazdi egy „jóember” és a kutya alapösztönénél fogva átveszi a szó rossz értelmében a vezetésként és uralkodik a gazdája felett. Sajnos, erre van konkrét példa is.

Nem egy új gazditól hallottam már a panaszt: „sajnos a kutyám nem minden esetben engedelmeskedik, időnként önállósítja magát”. Vagy „nem tudom leszoktatni egy rossz tulajdonságáról stb.”. Az esetek túlnyomó részében azután a kutya visszakerül a gazdától, pedig a kiképzés és a két szigorú vizsga során megállta a helyét. S amint egy másik, hozzáértőbb gazdához kerül, kitűnően dolgozik. Persze az is helytelen, ha valaki a kutyájával ride-

gen, szinte embertelenül bánik. Megtorol mindent, ami szerinte engedelmesség. Soha egy kedves becézó szót sem mond, egy jutalom falatot nem ad annak, „akire” tulajdonképpen az életét bízta. Ez is elítélendő és rosszra vezető magatartás. A helyes bánásmód a kettő között van. Éppen úgy, ahogyan egy jó szülő is szerető szigorral neveli — helyesen — a gyermekét, a jó gazda is hasonlóképpen bánik az állatával.

A kutya és a vak ember egymás közötti viszonylatában az emberé az elhatározó, az irányító szerep, a vezető kutyáé pedig a végrehajtó, vagy ahogyan általánosan mondjuk, a „vezető” szerep. (A vezető szó csupán az úton való biztonságos elkalauzolást jelenti). Ily módon a gondoskodás vagy a törődés az ember feladata. Ennél fogva a gazda kötelessége az, hogy kutyáját mind küllemileg (külsőre), mind egészségileg megfelelően lássa el, illetőleg gondozza.

A napi tennivalókra az iskolán történő átadás során kioktatják a kutyát kapó gazdákat, mégis megemlítem, hogy csak a szépen „karbantartott” egészséges állatot fogadja el a társadalom szívesen és az ápolatlan, vakaródzó, nyáladzó, vagy egyéb módon nem kielégítő viselkedésű állattól az emberek elhúzódnak és legyünk őszinték: joggal. De figyelnie kell a kutyatartó gazdának arra is, hogy kutyája egészséges legyen, mentes a külső és a belső élősködőktől. (Bolha, bélféreg stb.) Ha úgy érzi a gazda, hogy kutyájánál egészségileg valami nincs rendben, AZONNAL FORDULJON ÁLLATORVOSHOZ, mind a saját, mind a környezete érdekében. Beteg kutyával ne közlekedjünk.

Elérkeztünk a közlekedéshez. Ez bizony kényes téma. Mert hát mit is kell egy jó vakvezető kutyának tudnia? Ez ma már kutyával rendelkező vakok között lassan olyan téma, mint a Hamletben a „Lenni vagy nem lenni”. Igen sok sorstársától hallottam már, „mit tud az én kutyám”. S ez kérdés és dicsekvés formájában is elhangzott. Na, hát nagyon röviden a magam ötéves gyakorlati tapasztalatával erre csak

néhány mondatot: Baleset mentesen kell elkalauzolni engem onnan, ahol vagyok, oda, ahová el szeretnék jutni. Nekem kell tudnom, hogy merre, de neki kell tudnia, hogy hogyan. És erre a feladatra a vezető kutyát meg lehet tanítani és erre meg is tanítják.

Igaz, hogy ez így túl egyszerűen hangzik, de higgye el nekem minden sorstársam, hogy nem ördögöség. Azok, akik már kaptak az iskolától kutyát, vagy, akik maguk rendelkeztek azzal a képességgel és főképpen türelemmel, hogy maguk képezték ki kutyájukat, azok tudják, (akik meg szeretnék kutyával közlekedni, higgyék el), hogy kutyával közlekedni annyi, mint a teljes rehabilitáció a közlekedés terén. Minden esetre a kezdet nem megy könnyen. A vak embernek és a vezető kutyának össze kell szoknia. Ezen a téren a mai helyzet bizony még nem mondható ideálisnak. Hosszabb összeszoktatásra lenne szükség, de az évi szabadság csak néhány hetet engedélyez. Éppen ezért önmérséklet, szorgalmas és következetes gyakorlás az első hónapok teendője annak, aki igazán jó és megbízható kutyát akar. Ha valaki azt várja, hogy egy olyan „jól működő” vezető kutyát kap, amihez neki személy szerint semmit sem kell adnia magából, csak megfogja a vezető patkót és kiadja a vezényszót, azután már semmi dolga, csak menni a kutya után, az téved. A kutyával való közlekedés csapatmunka. Egy kis csapat munkája, ahol a vezér a vak ember és a végrehajtó, a kivitelező a megbecsült és szerető szigorral tartott VAKVEZETŐ KUTYA.

Befejezésül köszönetet mondok mindazoknak a kedves olvasóknak, akik felkerestek észrevételeikkel és ezzel maguk is segítséget adtak a sorozat megírásához.

Búcsúzásképpen kívánok minden kutyával járó sorstársnak BALESET MENTES KÖZLEKEDÉST.

Hírek az ausztráliai Vakok Világából

Szakcsoportunk postájával megkaptuk a Mobiliti című ausztráliai képes folyóiratot. Ez az Ausztráliai Királyi Vakok Szövetsége Vakvezető Kutya Társaságának negyedévenként megjelenő, nagyon szép kiállítású újságát. Az újság 1981. márciusi számából közlünk itt néhány, minket érdeklő hírt.

„Több mint 270 000 számontartott vak ember él ma Ausztráliában és több mint 100 000-en gyengénlátók. A segítségnyújtás lehetősége nagyon korlátozott, csak néhány százalékukra terjed ki. A Királyi Vakvezető Kutya Társaság egyike azon szervezeteknek, mely segítséget nyújt. Magas színvonalú munkájuk a társadalom összefogását és segítségét igényli.

A vakvezető kutyákat és egyéb szolgáltatásaikat ingyen bocsátják a rászorultak rendelkezésére. A költségek igen magasak. Egy kutya betanítása és összeszoktatása több mint

4500 dollárba kerül, az elektromos szerkezet 3500 dollár, a hosszú botos betanítás 3000 dollár.”

Egy másik cikkben érdekes beszámolóra bukkantunk, melyben az ausztráliai statisztikai hivatal szemproblémákkal kapcsolatos felmérését közli. (Ehhez az összehasonlítás céljából megjegyezzük, hogy az 1976-os adatok alapján Ausztrália lakosainak száma 13 153 000, területe 7 millió négyzetkilométer.) (A felmérés a 15 évnél idősebbekre vonatkozik.)

A lakosság több mint fele küszködik valamilyen látási zavarral, 4%-a jelentette, hogy szeme világának elvesztésén nem lehetett segíteni. 3800, azaz 72 ezreléke a lakosságnak szenved teljes vakságban.

Mintegy 241 000 embernek, azaz 2,3%-nak van valamilyen szemsérülése, ezeknek több mint kétharmada férfi.

2,4%-a a lakosságnak, azaz egy-

negyed millió embernek van kataraktája, 60%-uk 65 éven felüli.

74 500 embernek van glaukomája, 6700 közülük 45 éven aluli. 45 és 64 év között több mint 1%-uk glaukomás, 65 év felett majdnem 3%-uk. 2,3% színvak, 4,1% férfi, 0,5% nő.

A lakosság 3,3%-ának volt valamilyen látásjavító szemműtété, ez 343 000 embert jelent. 8,5%-uk férfi, 5,4%-uk nő 65 év felett.

48,2%-a a 15 éven felüli ausztráloknak visel szemüveget, vagy kontaktlencsét, hogy segítsen látásán. Ez a kor növekedésével a következőképpen alakul: 15,9% a 15 és 24 év közöttiekénél, 27,7% a 25 és 44 év közötti korcsoportnál, 84,3% a 45 és 65 év közöttiekénél és 98,8% a 65 évnél idősebb korcsoportnál. A csak távollátásra használt szemüvegek túlsúlyban vannak a csak közellátásra használt szemüvegekhez képest. Mégpedig négy-három arányban 44 évig, azonban e felett a közelre látó van túlsúlyban, mégpedig tizenkettő-egy arányban. A szemüveg sokkal népszerűbb, mint a kontaktlencse. 44 600 férfi és 56 900 nő visel kontaktlencsét. A lány kettő-egy arányban múlja felül a kemény anyagból készült kontaktlencsét.

Vak szerzők prózai alkotásai

CSIKÓS ZSUZSA:

A magány

A város mindennapi életét élte, lüktetett, akár egy élő szív. Terei, és a terekből kifutó utcák lustán nyújtóztak, mint óriási polipcsápok. Mint erekben a vér, keringett bennük az emberáradat.

Mindenki sietett, láthatóan célja volt, terve, sürgető, el nem halasztható, fontos. Mintha mindenki fontos lenne valakinek, valahol — az aszszony legalábbis ezt érezte, ahogy tétlen ögyel-

gett közöttük. Ettől a megállapítástól most kétszeresen telepedett a vállaira a magány, hogy szinte meggörnyedt a súlyától. Otthonról elrohant, emberek közé vágyott, mert fojtogatta a csend, a magány fület, szívet hasogató csendje, ami oly sokszor kopogtatott be hozzá az utóbbi években. Valamikor szerette a csendet. A békét, a szeretetet jelentette akkor a csend, és jó volt a várakozás is, mert tudta, azalatt hozzá siet valaki, akinek ő a fontos, egyedül ő. Szép és beszédes tudott lenni ez a fajta csend. Valamikor várta az éjszakát, és számolgatta a napokat, amikor a szemérmes sötétségben olyan szemérmetlenül és önfeledten boldog tudott lenni, amikor a sötét belvárosi ház lépcsőjén felhangzó koppa-

násoktól is borzongás fogta el, boldog borzongás, bizakodás, szeretet. Valamikor, hihetetlen rég, egyik találkozástól a másikig újra és újra átélte ezeket a csendes várakozással teli estéket, és boldog volt a magányban, mert nem volt egyedül. Most kegyetlen pattogással dobol az agyában, kibírhatatlan lüktetéssel a szívében, amitől futni kell, mindegy, hogy hová, csak futni, futni, amíg a lába bírja, amíg meg nem szabadul ettől az iszonyatosan zajos csendtől: a magánytól. Emberek közé vágyott. Talán egy barát, barát-nő? Igen, az jó lenne! Csak egy kávéra, egy röpké félóra is elég, annak a másiknak semmiség, észre sem veszi, neki pedig elég volna ahhoz, hogy feloldja. Igen! Határozta el vidámabban, fel is hív valakit, most rögtön. Aztán rögtön el is szomorodott. Kit? Most döbbsen rá, nincs senkije. A régi barátok elszéledtek, amióta Dénes nyugdíjba ment, újak nincsenek. Kollégái már elfeledték, az ujjakkal nem tudott olyan kontaktust kialakítani, hogy bármelyiküket barátai közé sorolhatná. Nem rajta múlt. Ő nem hátrította volna el a barátkozást, de hát nem kezdeményezte senki se közülük. A gyerekei? Önálló életet élnek, amiből ő kimarad. Észre sem vette, csak akkor, amikor már késő volt, amikor már nem meséltek, nem kérdeztek, nem tanácsoltak, csak kértek. Mert kértek. Pénzt, pénzt, és semmi mást. Az egyik fiú már dolgozott, a fizetéséből nem kért soha egyetlen fillért sem, és a fia nem is adott, arról sem számolt be, mire költi el, csak olyankor szerzett tudomást róla, ha meglátott egy új cipőt, lemezjátszót, fényképezőgépet. Nem vett haszontalan dolgokat, de azért jól esett volna, ha megmondja, ha tanácsot kér, úgyis helyeselte volna, hiszen most éljen, most fiatal. A másik gyerek harmadéves főiskolás, még egy éve van, aztán kész mérnök. Dénes, a férje, azért jár be még mindig, mint nyugdíjas dolgozni, hogy a kicsi nyugodtan tanulhasson. Ezeröttszáz forintot kap havonta, ebből finanszírozza minden kiadását, természetesen lakás, meleg étel és minden egyéb megvan neki otthon. Ez a pénz amolyan zsebpénz. Hát igen — sóhajtott szomorúan. Mindent megkapnak, mégis. Nem rossz gyerekek, csak nem törődnek vele. Igaz, az apjukkal se, de ez nem vigasz, ez csak szomorítóbb.

És most, most itt áll a téli nagyvárosi rohanásban ráérősen, és nagyon-nagyon egyedül. Mihez kezdjen? Mit tegyen, hogy megnyugodjon? Siető emberek bötölttek belé, majd fellökték, szinte beleléptek, mintha nem létezne, levegő volna.

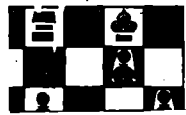
Sietni kezdett. Igenis! Lássák, neki célja van, siet. Pardon, szabad kérem! Sietek! Legyen szíves! Üzletek sorát járta végig, köztudottan hiánycikkeket akart vásárolni, amire természetesen semmi szüksége sem volt. Sopánkodva kért tanácsot, keresett, kutatott, de nem járt sikerrel. Az eladók, vagy merő fásultságból, vagy egyszerűen nemtörődömségből, ügyet sem vetettek rá. Félzsavakkal, vagy szó nélkül otthagyták. Hát ez nem megy — sóhajtott fel, de nem hagyta abba. Még nem. Még egyszer megpróbálja! Minden cél nélkül sietve szállt fel egy éppen beálló villamosra. Kezdődött a délutáni csúcs. A főváros utcáin úgy hömpölygött a tömeg, mint egy megáradt szilaj nagy folyó. A villamos zsúfolt volt. Bocsánat — mondta — sietek, és utat tört az embertengerben. A kesztyűjét lehúzta, úgy kapaszkodott — lássák, neki férje van, bárki ránéz, láthatja széles jeggyűrűjét, finommívű kicsi brillkőves kisgyűrű mellett. Igen! Ő fontos valakinek valahol, vigyáznak rá, ez látszik a külsejéről is. Jólöltözött, ápolt. Hirtelen, feltűnően megnézte aranyóráját, aztán idegesen fészkelődött a tömött villamoson. Két megálló után — bár tudta, egyáltalán nem jó irányba megy — érdeklődött, hogyan jut el a MOM Művelődési Házhhoz. Amikor meghallotta — rossz irányba ment — majdnem elsírta magát. Óh! Te jó Isten! — sóhajtotta fájdalmasan, — ott vár a férjem, meg a fiam. Már így is késésben vagyok, most agyon izgulják magukat, mi történt velem. A következő megállóban szinte mindenkit elsodort, úgy szállt le és rohanva igyekezett a megadott helyes irányba. Egészen addig futott, amíg biztos nem volt benne, hogy a villamosról már nem láthatják, aztán céltalanul fordult egy kirakat felé. Arcán elmélyültek a ráncok, szinte megöregedett. Ez sem sikerült! Más talán elhitte amit mondott, de mit segít mindez, ha ő tudja, nem igaz! Lassan, mintha ólom húzná, elindult hazafelé. Fejét leszegte, keze lógott, mint felesleges sallang, háta — ha lehet — egy fokkal görnyedtebb lett.

Aztán — mint lámpa, ha meggyújtják, gép, ha bekapcsolják — lélektelen, üresjáratú a szívében, az agyában, belépett a négyemeletes bérházba, kulcsra zárta maga mögött az ajtót, a cella ajtaját. Gépiesen tette a dolgát, és este egyedül, dideregve testében, lelkében, érzések nélkül bújt be az ágyba. A férje nem jött még, a gyerekek már elmentek újra. Nézte az ablakon beszűrődő utcai lámpa fényét, meg az elsuhanó autók imbolygó reflektor íveit a falon. Gondolata nem volt és ez iszonyú volt, hiába akart gondolni valakire, vagy valamire, sem arc, sem esemény nem könyörült rajta. Bevett egy altatót, de már óráknak tűnő idő múlt el, és az álom is elkerülte. Még egy. Gondolta, az majd segít. Nem segített, vagy nem is várta ki, újra bevett, már nem is nézte mennyt, ami volt mind. Aztán várt. Valami halványan még rémlett neki, hogy fény gyullad, mintha a férje hangja is volna, de ez már mind csak nagyon halkán és távolról úszott felé, aztán mindent elnyomott egy

hosszú, mély zuhanás, ez jól esett neki, aztán már ez is megszűnt. Csend lett, mély, békés, meleg csend.

A vizitnél az orvos megállt az ágy végén. Nővér, kérem, magához tért már a betegünk? Nem, még nem — felelte a nővér. A gyomormosás nem segített, sajnos. Az orvos társaihoz fordult, valamit beszéltek latinul, aztán a kórlapra nézett. Délután gégemetszést csináltak, aztán szívmasszázst. Estére, a hatodik napon, a beteg meghalt. A jelentés szűkszavúan hangzott: Felvételi állapota súlyos toxinos, kora: negyvenhét éves, jóltáplált nő. Vérvizsgálat: normális, sehol semmi fizikális eltérés. Az osztályra mentők hozták, a férje talált rá, felvételnél már eszméletlen. A hat nap alatt csak telefonon érdeklődtek utána. Vajon miért tette? — kérdezte a férj, amikor egyetlen könny nélkül tudomásul vette, az aszszony nincs többé. Mi baja volt? Miért tette? Hiszen sose panaszkodott.

Beszámoló a Vakok Nemzetközi Sportszövetségének alapító kongresszusáról

1981. április 22—24. között Párizsban került sor a Vakok Nemzetközi Sportszövetségének (VNS) alapító kongresszusára, amelyen mintegy 35 országból vettek részt a vakok nemzeti szövetségeinek képviselői; megjelent még igen sok megfigyelő és vendég is. Meglepően sok delegáció érkezett a harmadik világ országai-ból. A vakok nemzeti szövetségeinek képviselőiből végül is megalakult az óhajtott nemzetközi csúciszervezet.

Régóta fáradozott már dr. Helmut Pielasch (NDK) vezetésével az az előkészítő bizottság, amelyik a VNS

megalapítását tűzte ki célul maga elé. A francia vakok szövetségének köszönhető, hogy az alapító kongresszus éppen Párizsban, Louis Braille szülővárosában zajlott. Andre Nicolle elnök vezette azt a munkabizottságot, amelyik az együttműködést az UNESCO-val előkészítette és meg is valósította, ugyanis az alapító kongresszus az UNESCO védnöksége alatt jött létre.

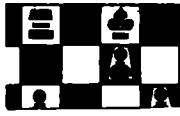
A nyitó rendezvény befejezése után Párizs polgármestere szólott a kongresszus résztvevőihöz. Hangsúlyozta, hogy a sport rendkívül jelen-

tős a látássérültek mozgáskultúrája, társadalmi rehabilitációja és integrációja szempontjából. Végül az addig végzett munka elismerése képpen Párizs városi tanácsának aranyérmével tüntette ki Dr. dr. H. Pielascht, Andre Nicolett és Arthur Copelandot.

A kongresszus résztvevőinek alkalmuk nyílt a Louis Braille Múzeum meglátogatására, amelyet a vakírás megalkotójának szülőházában rendeztek be.

A kongresszus résztvevőinek tiszteletére adott banketten a Francia

Nemzeti Olimpiai Bizottság elnöke kiemelte az olimpiai eszme fontosságát — különös tekintettel az alapító kongresszus munkájához.

A kongresszus *munkaprogramja*: a résztvevők alábbi hét referátumból ismerhették meg a VNS sokféle célkitűzését és feladatát.

Dr. dr. H. Pielasch (NDK): „A vakok sportjának történeti fejlődése, a VNS szerepe és jelentősége”;

Jan Molberg (Norvégia): „A VNS céljai és feladatai”;

Joan Scruton (az ISOD főtitkárnője): „A VNS helyzete a rokkant sport rendszerében és együttműködése más nemzetközi szervezetekkel”;

M. Avronsart (az ISOD elnöke): Referátumában szólt a VNS speciális együttműködéséről az ISOD-dal;

Arthur Copeland (az USA delegátusa): „Együttműködés a nemzeti területeken és a vakok sportjának előmozdítása a nyilvánosság bevonásával”;

Boris G. Sinitsin (Szovjetunió): „Az egységes szabályozás és annak jelentősége a vakok sportjának továbbfejlesztésében”;

Prof. dr. Horst Kosel (NSZK): „Az alapszabály mint a VNS munkájának alapja”.

A VNS alapításakor sok kérdés nyitott maradt. A jelölő és határozati bizottság megválasztása után a delegátusok javaslatokat tehettek a végrehajtó bizottság (a továbbiakban V. B.) személyi összetételére és a VNS alapszabályzatának kidolgozására.

A referátumok megvitatásakor megmutatkozott, hogy a delegátusok között meglehetősen sok kérdésben nézeteltérés van. Ezt tükrözi az a 72 változtatási javaslat, amelyet a határozati bizottsághoz a delegátusok többek között a névadással, a célokkal, a munkamódszerekkel, a feladatokkal és a V. B. személyi összetételével kapcsolatban benyújtottak.

A pillanatnyi feladatok elvégzéséhez szemmel láthatólag hiányzott az előzetes ügyrend, amely a határozati

bizottság aktívabb munkájához szükséges lett volna. Ez a hiány teret nyitott az ügyrendi vitának.

A V. B. tagjainak jelölésénél és választásánál az alábbi kritériumok érvényesültek: Az elnök és mindkét alelnök legyen *vak*. A V. B. tagjai között egyetlen nemzet se rendelkezék két képvisellel. Végül döntöttek arról is, hogy a földrészeket a V. B.-ben egy-egy tag képviselje. A V. B. tisztségeire jelölt személyeket egyszerű szótöbbséggel választották meg. A következő 4 évre a vak sport ügyét az alábbi személyek képviselik:

Elnök: Dr. dr. H. Pielasch (NDK).

Alelnökök: J. Bromann-Jensen (Dánia), A. Copeland (USA).

Főtitkár: J. Molberg (Norvégia).

Pénztáros: J. P. Cantiran (Franciaország).

Sporttechnikai tanácsadó: Prof. dr. Kosel (NSZK).

Sportorvosi tanácsadó: Dr. N. Versteeg-Tymes (Hollandia).

Az ügyviteli elnökség hat további taggal egészült ki, akik a földrészeket képviselik:

Afrika: Buzoska (Algéria), *Latin-Amerika*: Prof. A. Pedreanez (Venezuela), *Óceánia*: C. H. Wilkinson (Új-Zéland), *Szovjetunió*: B. G. Sinitsyn, *Ázsia*: B. Saraga Mahatilleke (Sri Lanka), *Európa*: F. McFarlane (Anglia).

Dr. dr. Pielasch elnök záró beszédében a VNS megalapítását a vakok sportja történelmi pillanatának nevezte. Megállapította továbbá, hogy a V. B. tagjai nagy feladatok előtt állnak, a következő 4 évben bizonyítaniuk kell, hogy a nemzetközi csúcshozzás helyes és szükséges volt.

Néhány fontos kérdésre, mint a VNS gyermek- és ifjúsági munka jelentőségére, a tömegsport értékelésére ellentétben a versenysporttal a VNS-en belül, továbbá a látássérültek sportjának különleges problematikájára, sem az alapszabálytervezet, sem a lezajlott közgyűlés eredményei nem adtak megnyugtató feleletet. Reméljük, hogy az a végre-

hajtó bizottságnak hamarosan sikerül. Kidolgozzák a VNS pontos szerkezet felépítését és annak alapszabályát, hogy azzal minden nemzet tagozottság egyetérthessen, s így a VNS-t világszerte elismerjék, ez ugyanis okvetlenül szükséges céljai megvalósításához.

Fordította: Nyúl Győző

LAPZÁRTAKOR ÉRKEZETT

Szép magyar sikert hozott az IBM, az Osztrák Sakkszövetség és az Osztrák Vakok Sakkszövetsége közös rendezésében október 30. és november 9. között Bécsben lebonyolított vakok egyéni sakkversenye. Az a megtiszteltetés ért bennünket, hogy Erős Pál bajnokunkat is meghívták e magas színvonalúnak ígérkező vetélkedőre. Ugyanis a 6 hazai versenyző mellett meghívást kapott még a szovjet Krilov világbajnok, nemzetközi mester; Baretics, jugoszláv mester; Chambers, Anglia bajnoka; Sand, NSZK bajnok és dr. Bestman, holland bajnok. Az osztrák résztvevők: Ebner, Hammermayer, Pasteiner, Tiefenbacher, Zevart, Zipko. A tornát ünnepélyes keretek között dr. Rudolf Kirchschlager köztársasági elnök nyitotta meg.

Az első és második hely sorsa a jugoszláv és a szovjet versenyző között dőlt el az előbbi javára, annak ellenére, hogy 10 órás partiban Krilovtól vereséget szenvedett.

A végeredmény: 1. Baretics 10, 2. Krilov 9,5, 3. Erős 7, 4. Sand 6,5, 5—6—7. Chambers, Tiefenbacher, dr. Bestman 5,5, 8. Hammermayer 5, 9. Pasteiner 3,5, 10. Zipko 3, 11—12. Ebner, Zevart 2,5 pont.

Erős 5 győzelem, 4 döntetlen mellett Bareticstől és Krilovtól vereséget szenvedett. A záró ünnepségen a résztvevőknek az emléklapokat és a díjakat Belafonte világhírű énekes nyújtotta át.

KULTURÁLIS KÖZLEMÉNY

Felhívjuk mindazok figyelmét, akik az 1981. évi szavalóversenyre jelentkeztek, hogy az akkor elmaradt verseny 1982. április 17-én, a Költészet Napja alkalmából megrendezésre kerül.

Új résztvevők jelentkezését szívesen látjuk, — akik számára a kö-

telező vers Braille-frású anyagát megküldjük, illetve a szövetségben személyesen átadjuk. A verseny időpontja a fent jelzett naptári nap délelőttjén, 10 órakor lesz a szövetség székházában: Budapest, Május 1. út 47. 1146.

*

Kötelező vers:

Thomas Mann üdvözlése (József Attila),

Semmiért egészen (Szabó Lőrinc).

A versenyre az egyik kötelezően előírt verset és egy szabadon választott művet kell előadni.

A szavalóversenyre szeretettel meghívjuk szövetségünk minden tagját.

Egyedül élő, intelligens, 60 éven felüli, háztartását és otthonát szerető nyugdíjas sorstársnót keresek élettársnak. Címem: Kállai Mihály, ny. műszaki főintéző, Debrecen, 4024 Vigkedvű Mihály u. 44. sz.

*

Teljesen díjtalanul, bármilyen látó szöveget átteszek pontírásba. Címem: Kovács Sándor nyugdíjas, 25 211 Szvetozar Miletice, Sombori út 14. Jugoszlávia.

27 éves, teljesen vak sorstársnő levelező partnert keres hasonló korú sorstársak körében. A küldeményeket német vagy angol nyelven, pontírásban vagy kazettán kéri. Címe: Doris Müller, Deckertstrasse 41. D—4800 Bielefeld 13.

*

Megjelent a Homérosz Kórus és a vak előadók új hanglemeze, 90 forintos áron már kapható a megyei szervezetek irodáiban.

*

Megjelent dr. Pálhegyi Ferenc: A látás nélkül meghódított világ című könyve. Az alkotás „Fejezetek a vakok pszichológiájához” alcímet kapta. A nagy érdeklődésre számot tartó írás egyebek között az önmegismeréssel és a lelki élet dinamikájával foglalkozik. A kiadvány a budapesti és Pest megyei szervezet irodájában kapható 17 forintos áron. Szíves figyelmébe ajánljuk minden érdeklődőnek.

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK

FOLYÓIRATA

FŐSZERKESZTŐ: DR. VAS TIBOR ELNÖK

FELELŐS KIADÓ: DR. BÓDI ISTVÁN FŐTITKÁR

SZERKESZTŐ: BARNÁ ZOLTÁN

MŰSZAKI SZERKESZTŐ: ORBÁN JÓZSEF

FOTO: LÉVAI ATTILA

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47. TEL.: 210-440

82 1248 Pátria Nyomda — Felelős vezető: Vass Sándor igazgató

H4 ISSN 0209—6765

Tartalom:

A Vakok Világa c. folyóirat állandó rovatvezetőinek neve, a rovatok címe:

Dénes József: Sport rovat

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat

Barna Zoltán: Zenei rovat

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat

Kuminka Györgyné: Üttörő rovat

Vándor Tamás: Kulturális rovat

Váradai Péterné: Női rovat

Dr. Vas Tibor: Politikai rovat

Kiss János: Egészségügyi rovat

Oldal

<i>Dr. Bódi István:</i>	BŰCSŰZUNK DR. SOLYMOS GYULA ELVTÁRSTÓL	1
<i>Szemerédi István:</i>	TITKÁRI, ADMINISZTRÁTORI ÉRTEKEZLET	3
	MEGYEI SZERVEZETEINK ÉLETÉBŐL	4
<i>Váradai Péterné:</i>	NYÍLT LEVÉL AZ OLVASÓKHOZ	14
<i>Váradai Péterné:</i>	FOTÓKIÁLLÍTÁS SZÖVETSÉGÜNKBEN	14
<i>Lak István:</i>	PONTÍRÁSÚ NYOMTATVÁNYOK KÉSZÍTÉSE	
	SZÁMÍTÓGÉPPEL	14
	1981. ÉVI BRAILLE-EMLEKÉRMESEK NÉVSORA	15
<i>Ádász Istvánné:</i>	A VÉRADÁS JELENTŐSÉGE	16
<i>Kiss János:</i>	KEDES OLVASÓ!	17
<i>Gerdelics Ferenc:</i>	TÁJÉKOZTATÁS A BUDAPESTI TÖMEGKÖZLEKEDÉS	
	VÁLTOZÁS AIRÓL	17
	ROKKANT EMBEREK A KÖZŰTI FORGALOMBAN	18
	VAKVEZETŐ KUTYÁK	
	HÍREK AZ AUSZTRÁLIAI VAKOK VILÁGÁBÓL	20
<i>Csikós Zsuzsa:</i>	A MAGÁNY	20
	BESZÁMOLÓ A VAKOK NEMZETKÖZI	
	SPORTSZÖVETSÉGÉNEK ALAPÍTÓ	
	KONGRESSZUSÁRÓL	22
	LAPZÁRTAKOR ÉRKEZETT	23
	HIRDETÉSEK	24

